Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 59 (1559) ♦ Четвер, 3 квітня 1997 року ♦ Ціна договірна

Від подачок — до цивілізованої підтримки

Парламентська хроніка

Ранкове засідання 2 квітня

Відносно того, щоб закон «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів» розбити на два, тобто — один про державну підтримку преси, радіо й телебачення, другий —про соціальний захист журналістів, Голова Верховної Ради України Олександр Мороз наголосив, що ніхто не забороняє це зробити в ході підготовки законопроекту до другого читання. Але всі повинні зрозуміти, що йдеться передусім про підтримку передплатника, його права на об'єктивну інформацію.

Очевидно, на те, що законопроект усе-таки прийнято в першому читанні, вплинули і аргументи парламентаріїв, які наголошували: раніше пільги своїм указом надавав Президент України, а чиновники розподіляли гроші передусім лояльним до виконавчої влади виданням. А нині згідно з Конституцією України є можливість перейти від подачок до цивілізованої державної підтримки засобів масової інформації. І зробити це може і повинна Верховна Рада.

(Закінчення на 2-й стор.).

Законотворчість — що ходіння по лезу

Саме так охарактеризував на брифінгу прийняття окремих законів заступник Голови Верховної Ради України Віктор Мусіяка.

Зокрема це стосується проекту закону «Про вибори народних депутатів». Як відомо, зазначив Віктор Лаврентійович, на сьогодні цей законопроект заблоковано. Передусім тому, що різні політичні сили неоднозначно сприймають окремі його положення та статті. Тому прийняти закон — це все одно, що пройти по лезу до фінішу. Тобто слід врахувати ту ледь помітну консенсусну грань, через яку не переступить більшість парламенту. Це досить складно. Адже серед різноманіття думок є, наприклад, і така: на сьогодні більше 30 округів вільних, близько 80 депутатів працюють, так би мовити, за сумісництвом, кілька десятків парламентаріїв не прийняли присяги.

(Закінчення на 2-й стор.).

Впевненості немає. І винен у цьому уряд

Фінансова стабілізація в Україні відбулася без структурних змін у виробництві, що не дало змоги подолати економічну кризу. Таку думку висловив Президент України Леонід Кучма на Житомирщині 1 квітня ц. р. Він визнав, що підсумки роботи народногосподарського комплексу держави за три місяці «не дають підстав бути впевненими в завтрашньому дні». Леонід Кучма вважає, що в цьому — «велика вина уряду», який діє, на його думку, без загальної конкретної програми.

Чимало уваги Президент України присвятив формуванню і наповненню бюджету. Різкій критиці була піддана ситуація з пільговиками, яких нині нараховується 48 категорій. Від цього насамперед потерпає міський і залізничний транспорт, оскільки бюджет не передбачає коштів на компенсацію витрат на перевезення пільговиків.

(Закінчення на 5-й стор.).

Гроші — сьогодні

ПЕНСІЙНА РЕФОРМА СТОСУЄТЬСЯ КОЖНОГО

Дедалі частіше в урядових органах і парламентських комісіях гострому обговоренню піддається тема, яка, безперечно, привертає увагу кожного громадянина. Ця тема — пенсійна реформа в Україні. Соціальне значення пенсійного забезпечення, яке дедалі більше стає не так чинником матеріальним, як політичним, знаходить своє відображення у законодавчих актах. Прямий обов'язок держави фінансово утримувати значну частину суспільства за рахунок тих, хто працює, перетворюється на її «тягар», коли джерела надходження коштів звужуються до мінімуму. Криза економіки катастрофічно позначається на добробуті громадян, які правомірно пред'являють державі свої соціальні права, а держава не в змозі на певному етапі виконати в повному обсязі соціальну функцію. На яких шляхах і орієнтирах слід шукати державі вихід, щоб забезпечити «соціальний захист своїх громадян»?

Ця актуальна тема розглядається у діалозі народного депутата України Євгена Марчука і доктора юридичних наук, професора Анатолія Селіванова. Над їхніми роздумами читачеві варто замислитися.

(Закінчення на 10-й стор.).

Фото Богдана МАСЛЯНІКА.

Віктор Пинзеник подав заяву про відставку

Учора про це повідомив керівник президентської прес-служби Дмитро Марков.

Жодних подробиць про зміст заяви і причини, які спонукали віце-прем'єра до такого рішення, адміністрація Президента України не повідомила.

Трагедія в Алчевську

1 квітня о 12-й год. 20 хв. у цеху акціонерного товариства відкритого типу «Алчевський коксохімічний завод» стався вибух. Вибухнула газоповітряна суміш, що утворилася під час проведення зварювальних робіт. 5 слюсарів-монтажників загинули. О 14-й пожежу було ліквідовано, робота коксохімічних батарей не припинялася. Причину трагедії встановлює урядова комісія на чолі з міністром із надзвичайних ситуацій Валерієм Кальченком, яка працює на місці події.

Нам потрібен союз. Європейський

Як відносини України з Європейським союзом, так і двосторонні відносини Україна—Голландія розвиваються успішно і мають великий потенціал. Це констатували під час розмови міністр закордонних справ України Геннадій Удовенко та Держсекретар у європейських справах МЗС Нідерландів Міхілл Патейн.

Міхілл Патейн прибув до нашої держави з офіційним візитом як представник країни, що головує нині в Європейському союзі. Під час візиту він неодноразово наголошував, що розвиткові відносин з Україною ЄС приділяє дуже велику увагу. Інтеграція України в політичні та економічні структури ЄС, вважає держсекретар, принесе обопільну користь.

Міхілл Патейн висловив певність, що візит Президента України до Королівства Нідерланди, який має відбутися цього року, сприятиме подальшому розвиткові двосторонніх відносин України та Голландії.

Якщо вже військові говорять про мир...

Завершено офіційний дводенний візит головнокомандувача об'єднаних збройних сил НАТО в Європі Джорджа Джоулвена. В межах візиту генерал Джоулвен провів переговори з Президентом України Л. Кучмою, Прем'єр-міністром П. Лазаренком, міністром закордонних справ Г. Удовенком та міністром оборони України генерал-полковником О. Кузьмуком.

Під час зустрічі обговорювалися загальні питання співробітництва України і НАТО, а також питання щодо участі України в силах впровадження угод у Боснії та Герцеговині й силах зі стабілізації становища в гарячих точках Європи.

Урожай-97

Є добрива, працюють трактори...

Начальник управління сільського господарства та продовольства Волинської області Вадим Науменко повідомив, що в цілому область сьогодні забезпечена азотними добривами і пально-мастильними матеріалами краще, ніж за минулі роки. Незабаром господарства Волині одержать 14 тисяч тонн селітри. Із 195 тисяч гектарів озимих, що належить підживити, впорали 80 тисяч. Нині аграрники готуються до сівби ячменю, площі під який збільшено до 49 тисяч гектарів.

За словами Вадима Науменка, проблем з насінням у землеробів нема, вистачає й пально-мастильних матеріалів. Під регіональний контракт по зерну облдержадміністрація виділила 500 тисяч гривень, що дало можливість підготувати техніку до весняно-польових робіт.

«Кадрова косовиця» дає непогані сходи

Голова Чернівецької облдержадміністрації Георгій Філіпчук, аби пожвавити справи в агропромисловому комплексі, насамперед вдався до «кадрової косовиці». Підлило масла у вогонь і те, що торік в умовах сприятливої осені в деяких господарствах не спромоглися зібрати вирощене. З керівними кріслами довелося розпрощатися п'ятдесятьом бездарним керівникам колгоспів, селянських спілок, агрофірм.

Як повідомив заступник голови облдержадміністрації з питань агропромислового комплексу Алчіп Рошка, господарства централізовано придбали пальне, міндобрива та насіння. Це позитивно позначилося на темпах робіт — область майже завершила посів ранніх зернових культур, підживила озимі і приступила до сівби цукрових буряків.

У номер

● *Одеса*

Діловий візит турків

Фрегат «Тургутрейс» та есмінець «Алчітепе» ВМС Туреччини з 4 по 7 квітня зайдуть до Одеси, повідомили агентству «Інтерфакс-Україна» у пресцентрі ВМС України.

Очолить візит комодор Ердал Джандал, який має намір зустрітися з керівництвом Одеси, командуванням Одеського військового округу, Південно-західного морського району ВМС України.

Під час візиту одесити зможуть відвідати турецькі кораблі.

Кораблем-«господарем» буде малий протичовновий корабель ВМС України «Луцьк».

● *Львів*

Не змінюймо правил гри

У Львові відбулася презентація регіонального відділення Міжнародної спілки українських підприємців, очолюваної народним депутатом України Леонідом Кравчуком. Годі сподіватися, що нова інституція стане рятівною соломинкою для вітчизняної економіки, але вона спроможна підтримати середній бізнес. Проектами спілки зацікавилися американські та канадські підприємці, але їх стримує одна обставина. За словами Леоніда Кравчука, ми весь час міняємо правила гри в зовнішньоекономічній діяльності.

Інвестори нарікають, що наші законопроекти змінюються щороку і вони не встигають пристосовуватися. Підприємці обговорили також проблеми податкового «пресу», питання співпраці із спорідненими громадськими інституціями. Головою Львівського регіонального відділення спілки обрано президента АТ «Світоч» Андрія Тавпаша.

Парламентська хроніка

Читач має право на об'єктивну інформацію

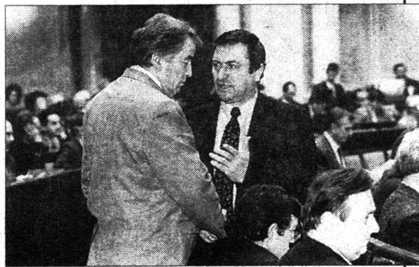
Вечірнє засідання 1 квітня

Парламент прийняв Закон «Про місцеві державні адміністрації». Закон набере чинності з дня його офіційного оприлюднення в пресі.

У ході постатейного обговорення за пропозицією Владислава Носова внесено поправку про те, що голови райдержадміністрацій зобов'язані звітувати перед головами обласних адміністрацій не лише раз на рік, а й будь-коли на вимогу останніх. Таке саме право отримав і Президент України щодо своїх підлеглих на місцях. Той самий депутат Носов наполіг на посиленні виконавчої вертикалі шляхом надання права главі держави скасовувати акти підлеглих йому місцевих держадміністрацій не лише в разі порушення ними чинного законодавства і Конституції України, а й з мотивів їхньої неефективності, неекономічності, недоцільності.

Далі було обговорення питання про скасування свого недавнього рішення —постанови ВР від 24 січня цього року про деякі особливості оподаткування прибутку підприємств. Голова постійної комісії з питань фінансів і банківської діяльності Віктор Суслов нагадав, що 24 січня поспіхом, з голосу було прийнято норму, за якою пільга про використання 10 відсотків прибутку держпідприємств на поповнення власних оборотних коштів була поширена на підприємства усіх форм власності. Як наслідок, держава могла недорахуватися 390 мільйонів гривень на рік. Окрім того, виникла і законодавча колізія, адже такі зміни суперечать чинному законодавству про оподаткування прибутку підприємств.

У ході розгляду законопроекту «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів» більшість зійшлася на тому, що вкрай назріла потреба захисту особисто журналістів і засобів масової інформації та інформаційного простору України загалом. Але окремі, як от Володимир Марченко, наполягали на тому, що журналістів треба приструнчити, бо вони, мовляв, розпересалися.

Головний доповідач Степан Ткаченко закликав колег відкинути амбіції і підтримати законопроект, адже, на його думку, сьогодні свобода слова — під загрозою. Його підтримав і співдоповідач, голова профільної комісії Віктор Понеділко, котрий порівняв цей законопроект з немовлям, якому, доки його сповивали —готували до розгляду, виповнилося уже два роки...

У проекті, за пропозицією народних депутатів, максимально розширено сферу можливої дії цього закону. Передбачено, зокрема, рівноправніші можливості державної підтримки засобів масової інформації незалежно від їх форм власності. Такої підтримки планується позбавити лише еротичні, рекламні та суто комерційні видання, а також ті, які є додатком до зарубіжних видань чи засновані в Україні іноземцями. Не підтримуватимуть вітчизняні видання, які порушують чинне законодавство і Конституцію України. Передбачено надавати пресі бюджетні асигнування на покриття не менш як 10 відсотків передплатних тиражів тощо. Але остаточні позиції парламенту висвітляться після обговорення цього питання й голосування, яке перенесено на наступне засідання.

Анатолій БЕНЬ.

... до цивілізованої підтримки

2 квітня Ранкове засідання

(Початок на 1-й стор.).

А на початку аж ніяк не однозначно сприйняли народні депутати проект закону України «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів», обговорення якого в першому читанні розпочалося напередодні і було продовжено на ранковому засіданні. Думки розділилися передусім щодо того, сприятиме цей закон виживанню всіх засобів масової інформації чи лише вибірково. На думку окремих народних депутатів, які є водночас редакторами чи співредакторами газет, запропонований законопроект спрямований передусім на підтримку, так би мовити, державних видань. Зокрема, про це говорив Володимир Марченко, рекламуючи водночас газету Прогресивної соціалістичної партії України, Віталій Шевченко та їхні однодумці.

Зовсім іншу позицію зайняв, наприклад, народний депутат Павло Мовчан, який емоційно і водночас аргументовано вказав на занепад української періодики, що негативно позначається взагалі на суспільному житті. Зокрема, не має державної підтримки україномовна преса, яка становить усього лише три відсотки від загальної кількості, що виходить у нашій державі. Решта — це російськомовна та інша. І тому, на його думку, підтримка потрібна передусім тим виданням, які сприяють побудові незалежної України.

Посилання на те, що в інших державах немає державної підтримки засобів масової інформації, спростував народний депутат С. Ткаченко, який зазначив, що в усіх країнах підтримка надається агропромисловому, енергетичному комплексам та засобам масової інформації через систему пільг.

Чимало критичних зауважень висловили народні депутати під час розгляду в повторному першому читанні проекту Основ законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Вони так і не дійшли до спільної думки, тож законопроект відправлено на доопрацювання, з урахуванням доповнень і пропозицій його заплановано винести на обговорення через два тижні. За кілька хвилин до перерви народні депутати приступили до розгляду проектів законів України «Про призупинення спаду сільськогосподарського виробництва та продовольче забезпечення країни» і «Про внесення змін та доповнень до закону «Про пріоритетність соціального розвитку села і агропромислового комплексу в народному господарстві».

Василь ТУГЛУК.

Денне засідання

Після перерви тривало обговорення законопроектів про призупинення спаду сільськогосподарського виробництва та продовольчого забезпечення країни та про внесення змін і доповнень до Закону «Про пріоритетність соціального розвитку села і агропромислового комплексу в народному господарстві». Так, народний депутат Йосип Вінський у своєму виступі зупинився на особливостях поправок до законопроекту, внесених групою депутатів. Зокрема, Нацбанку пропонувалося надати сільськогосподарським виробникам позику в один мільярд гривень на п'ять років під держконтракт з заготівлі сільськогосподарської продукції. На його думку, оскільки в розрахунках сільськогосподарських виробників 60% становлять бартерні операції, це означає, що не вистачає грошової маси. Ще одна пропозиція — пролонгувати заборгованість селян банкам на 5 років без відсотків. Водночас державі запропоновано розрахуватися з колективними сільськогосподарськими підприємствами за здане у 1995, 1996 роках зерно до 1 травня поточного року.

Дискусія, власне, розгорілася довкола цих пунктів, скажімо, народний депутат Вадим Гетьман від імені Комісії з питань фінансів і банківської діяльності, хоч і визнав необхідність подібного законопроекту, все ж таки закликав відправити його на доопрацювання. На його думку, виділення Нацбанком уряду одного мільярда гривень для прямого кредитування сільського товаровиробника передбачає інфляцію до 60% на рік і знизить купівельну спроможність гривні наполовину.

Схоже, був правий один із виступаючих, який жартома виклав суть реформ на селі: «Думали дати кожному селянинові по коню, а голові колгоспу по морді» і таким чином досягти неймовірних рубежів у виробництві сільськогосподарської продукції.

Одне слово, переміг здоровий глузд, і депутати ухвалили у першому читанні законопроект, запропонований Комісією з питань АПК, земельних ресурсів і соціального розвитку села.

Володимир КОРОЛЮК.

Законотворчість — що ходіння по лезу

(Початок на 1-й стор.).

Тому, мовляв, саме замість них в цих округах можна провести вибори за змішаною системою, а решта складу нинішньої Верховної Ради України може залишитися на наступних чотири роки. Однак, як вважає Віктор Мусіяка, зважаючи на початок структурування суспільства, народні депутати врешті-решт змушені будуть не фантазувати, а приймати закон, який би дав можливість легально прийти до влади певній політичній силі, яка водночас взяла б на себе відповідальність за те, що відбувається в державі. А це можливо лише за умови змішаної системи виборів.

Серед законопроектів, над якими цього тижня працюватиме Верховна Рада України, названо також такі: «Про місцеві державні адміністрації», «Про Кабінет міністрів», «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів» тощо. Щодо перших двох, то вони разом із законом «Про місцеве самоврядування» по суті повинні визначити чітку систему влади в Україні.

Щодо пакета законів стосовно оподаткування, то про їх якість свідчить хоча б те, що жоден з них з першого, так би мовити, заходу не був прийнятий у першому читанні. На думку Віктора Мусіяки, крапку в цьому тривалому процесі слід поставити до кінця травня. Передусім тому, що проект Бюджетної резолюції на 1998 рік слід подати до 1 червня, до липня затвердити його вже на новій податковій основі з тим, щоб Кабінет міністрів міг 15 вересня подати на перше читання проект бюджету на 1998 рік. І щоб в Україні, врешті-решт, бюджет було прийнято напередодні, а не в рік його дії. Відносно ж бюджету-97, то його слід прийняти цього місяця на старій податковій базі з урахуванням внесених змін і доповнень, оскільки сподівання на схвалення нових податкових законів у квітні ілюзорні.

Непростим, як вважає заступник Голови Верховної Ради України, буде затвердження голови Фонду державного майна. Віктор Мусіяка підкреслив, що він критично ставився до того, як останніми роками працював Фонд, однак Володимир Лановий, якого пропонують на посаду голови, міг би значно поліпшити цю роботу.

Цілком можливо, що цього місяця парламент приступить також до розгляду проекту Цивільного кодексу, що було б значним кроком уперед, а також буде прийнято рішення з питання національної програми розвитку енергетичної системи. Рішення з останнього питання має бути чітким і прозорим, а результати — відповідними.

Одним словом, як підкреслив Віктор Мусіяка, Верховна Рада і надалі повинна бути стимулятором активної діяльності. У тому числі і для Кабінету міністрів.

Василь ЮРКОВИЧ.

ЄВРОПА: БЕЗПЕКА НА ПРИНЦИПАХ РІВНОСТІ

Післямова до візиту в Угорщину парламентської делегації на чолі з Головою Верховної Ради України Олександром Морозом

Перебування парламентської делегації України на чолі з Головою Верховної Ради Олександром Морозом збіглося з п'ятою річницею утворення першого посольства України за кордоном. І саме в Угорській Республіці. На думку Надзвичайного і Повноважного Посла України в Угорщині Дмитра Ткача, між парламентами двох країн встановилися тісні контакти. Він підкреслив, що Угорська Республіка вбачає в Україні стратегічного партнера в подальшому розвитку соціально-політичних та економічних відносин.

З нагоди п'ятої річниці на адресу посольства надійшов вітальний лист від Президента України Леоніда Кучми. У ньому, зокрема, підкреслюється якісно новий стан в українсько-угорських відносинах. Міністр закордонних справ Геннадій Удовенко також високо оцінив роботу колективу посольства.

Перші враження

Делегацію на чолі з Олександром Морозом зустріли шанобливо. Як і слід за протоколом приймати главу вищого законодавчого органу країни. Але без помпезності. Не було охоронних мереж на шляху пересування кортежу. Машини просто зупинялися, даючи можливість проїхати офіційним особам, що є тут звичайним виявом культури дорожнього руху. Це привернуло увагу, мабуть, тому, що в Києві, коли приймають іноземного міністра чи президента, то понастягують сотні людей у формі і перекриють все, що тільки придумають, на годину й більше. І дарма, що хтось із пересічних громадян запізнюється у нагальних справах, до лікарні, на вокзал тощо. А між тим, за європейськими мірками, влада у здійсненні своїх функцій не повинна заважати громадянам, бо це вона живе за рахунок платників податків. Отож владі слід поважати власний народ, а не роздувати щоки. Це перше, що яскраво закарбувалося на угорській землі.

Друге — активність української парламентської делегації. До її складу входили представники різних депутатських фракцій, навіть із полярними політичними поглядами. А тут їх єднало намагання розібратися у складних європейських процесах.

У Будапешті, за неповних два дні, відбулося понад десяток офіційних зустрічей і заходів із життєво важливих питань. Це — і наша з вами загальноєвропейська безпека, і соціально-економічне становище в Угорщині та Україні, і подальший розвиток міжпарламентських стосунків тощо. Вражало, з якою прискіпливістю наші депутати обговорювали ту чи іншу проблему. Вільного часу делегація не мала. Та й нам, «супроводжувальним особам», було не до оглядових екскурсій по місту.

Парламент

Державні Збори Угорської Республіки складаються з 386 депутатів, які обираються за пропорційно-мажоритарною системою (50:50). Постійно працює 18 комісій. Є 7 парламентських фракцій і група незалежних депутатів. Апарат налічує понад 500 працівників.

Парламент обирає президента республіки. Президент за поданням прем'єр-міністра призначає членів уряду.

Нинішній парламент є вже другим у сучасній історії країни, який був створений на основі демократичного виборчого закону. Коаліція Угорської соціалістичної партії та Союзу вільних демократів, що виникла після виборів, отримала 72% голосів.

До речі, парламентське представництво отримали саме ті політичні партії, які були представлені в парламенті попереднього скликання.

На зустрічі з представниками парламентських фракцій Олександр Мороз відзначив стабільність і структурованість політичної системи в Угорщині. Водночас українська делегація погодилася з господарями, що і за такої виборчої системи досягти компромісу, який задовольнив би всі політичні сили, дуже складно.

Майбутнє європейської безпеки. Яким йому бути?

Це було одним із головних питань, що обговорювалося на зустрічі з Головою Державних Зборів Угорщини Золтаном Галом.

Упродовж останніх декількох років архітектура євробезпеки зазнала докорінних змін. І головною тенденцією розвитку цієї системи стало поглиблення партнерських відносин між країнами Заходу та колишніми членами Організації Варшавського договору. Після зміни ідеологічних орієнтирів і початку політичних та економічних реформ уряди низки країн Центральної та Східної Європи намагаються щонайшвидше інтегруватись як повноправні партнери у західну систему безпеки.

Золтан Гал наголосив на важливості вступу його країни до НАТО, висловивши сподівання, що влітку нинішнього року питання буде вирішено. Це рішення підтримано всіма парламентськими фракціями. Нова функція блоку, стверджують прихильники розширення НАТО, сприятиме встановленню гарантії безпеки й стабільності на Сході. Щоб у цьому регіоні не виник вакуум безпеки.

Голова Верховної Ради України О. Мороз поділяє думку, що в основі архітектури нової загальноєвропейської безпеки має бути створення єдиного європейського простору безпеки, вільного від розподільних ліній та блокового протистояння. Тому важливою є ідея розробки нової, політично зобов'язуючої, платформи безпеки. Вона має будуватися на таких основних принципах, як неподільність безпеки, її всеохоплюючий, багатомірний характер, тісна взаємодія держав і міжнародних інститутів у сфері безпеки. Жодна держава, організація або угруповання не повинні володіти якоюсь переважною відповідальністю за підтримання миру в регіоні ОБСЄ або розглядати ту чи іншу частину регіону як сферу свого впливу.

На думку О. Мороза, проблеми Європи, зокрема і перспектива розширення НАТО, багатомірні й потребують всебічного аналізу. Адже не виключено, що нові країни, котрі вийдуть до альянсу (наприклад, Угорщина, Польща, Словаччина), не відіграватимуть ключової ролі у розв'язанні стратегічно важливих питань. Тому слід уважно проаналізувати, вважає О. Мороз, усі можливі аспекти безпеки, маючи на меті, щоб кожна держава, незалежно від розмірів території, економічної потужності, відігравала належну їй роль у світі відповідно до інтересів свого народу. Саме на таких принципах рівності слід будувати нову систему безпеки, підкреслив Голова Верховної Ради України.

Уряд пропонує парламентові лише ті законопроекти, які зобов'язується втілити в життя

Нині в Угорщині 12 міністерств, адміністрація прем'єр-міністра, два міністри без портфеля та ряд державних комітетів і секретаріатів. Міністерства очолюють міністри, які несуть відповідальність перед прем'єр-міністром і парламентом за роботу своїх відомств. Міністерства переважно функціональні. Наприклад, міністерство внутрішніх справ, що є виключно цивільною організацією, покликане сприяти законодавчому забезпеченню роботи служб, які входять до його складу, координувати їхню діяльність, розробку та реалізацію національних програм. Однак міністерство не має права втручатися в оперативну роботу головного управління поліції та інших подібних управлінь.

Заступниками міністрів є два державні секретарі: політичний і адміністративний. Політичний є в міністерстві представником однієї з партій урядової коаліції. Він має завдання забезпечити відповідність курсу міністерства програмі уряду й представляє його на засіданнях Держзборів. Адміністративний державний секретар, зазвичай, — фахівець у даній галузі.

Народний депутат України Михайло Товт, котрий був членом делегації, вважає, що в Угорщині утворено чітку, відповідальну систему, в якій кожна ланка виконує відведені їй функції. Тут важко уявити ситуацію, за якої б, наприклад, прем'єр-міністр змагався з президентом, хто повинен мати в країні влади більше. В Угорщині президент — глава держави й виконує представницькі функції відповідно до Конституції.

За два останні роки урядові вдалося досягти стабілізації економіки й створити умови для поступального руху. Значно зменшено державний борг — з 4 мільярдів доларів США на рік до 1,5 мільярда, інфляцію — з 26 до 17 відсотків. Звичайно, ці та інші успіхи пов'язані з виваженою, послідовною і прорахованою політикою уряду у сфері реформування економіки.

Кожен підготовлений законопроект спершу підлягає експертизі на відповідність європейським стандартам і прогнозному аналізу наслідків його реалізації. На думку М. Товта, наша країна на таку повну гармонізацію законодавства з практичними кроками реформування економіки ще не спромоглася.

Бюджет. Податки. Приватизація

Зацікавлена розмова відбулася про прийняття бюджету. Процедура його підготовки в угорському уряді багато в чому збігається з тією, що діє в нашій державі. Проте є й розбіжності. Одна з них полягає в тому, що з 1990 року податкове законодавство в Угорщині практично не зазнало змін, за винятком декількох малоістотних поправок. На думку О. Мороза, саме такої стабільності бракує нам. «Податкова революція», та ще й під час бюджетного року, може обернутися і контрреволюцією. До бюджетного процесу і реформування економіки слід ставитися виважено.

Позитивним для України може бути досвід Угорщини у сфері приватизації. У попередні роки уряд поліпшив становище економіки не за рахунок залучення кредитів, а саме за рахунок приватизації.

Зовнішній борг, а також дефіцит бюджету (за шість місяців минулого року приблизно 800 млн. доларів порівняно з 1,2 млрд. доларів за аналогічний період попереднього) вдалося зменшити за рахунок приватизації енергетичного комплексу та низки готелей. Водночас переважна частина акцій підприємств енергетичної галузі, газового ринку контролюється державою. Приблизно 6,5 мільярда доларів отримала державна скарбниця від продажу об'єктів приватизації. Народний депутат М. Товт переконаний: наша країна могла б залучити до бюджету «приватизаційних» коштів у декілька разів більше, якби приватизація проходила не паперовими сертифікатами, а живими грошима. І не поставало б так гостро тоді питання щодо заробітної плати, пенсій, інших соціальних виплат.

Заслуговує на увагу й досвід Угорщини, підкреслив О. Мороз, стосовно адаптації до законодавства Європейського союзу. За умовами входження до ЄС воно має збігатися на 90 відсотків (Угорщина досягла 80 відсотків), насамперед щодо бюджету і податків. До того ж угорцям вдалося уникнути втрат, реструктуризуючи власне виробництво відповідно до ринкових умов. У загальному обсязі експорту в країни Європейського союзу 55 відсотків становить власна конкурентоспроможна продукція.

* * *

У той час, коли я намагаюся осмислити цей візит, Голова Верховної Ради України вже здійснив дводенну робочу поїздку до Вінницької області, де розмова насамперед велася про підтримку національного виробництва. Зараз Олександр Мороз веде сесійні засідання. Певно, небагато знайдеться людей, здатних працювати на такому рівні і в такому ритмі.

Тамара ГРАБОВСЬКА.

У КОМІСІЯХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Комісія з питань економічної політики та управління народним господарством розглянула низку законопроектів. Зокрема, підтримано і запропоновано на розгляд Верховної Ради для прийняття у другому читанні проект закону про природні монополії. Законопроект визначає правові, економічні та організаційні засади державного регулювання природних монополій та умови забезпечення ефективності функціонування ринків, що перебувають в стані природної монополії.

Обговорено запропонований Кабінетом Міністрів проект закону щодо внесення змін та доповнень до Закону України «Про оренду державного майна». Комісія висловилася за чіткий поділ, відповідно до Конституції України, майна на державне та комунальне управління та розпорядження цим майном відповідно органами державної влади чи органами місцевого самоврядування, щодо передачі його в оренду з метою підвищення ефективності використання майна підприємств державної та колективної власності.

Схвалено й направлено на розгляд Верховної Ради проект закону про націоналізацію майна. Комісія вважає, що одночасно з регламентацією процесів приватизації, слід законодавчо визначити процедуру націоналізації майна. Механізм цієї процедури передбачає платне відчуження майна, що перебуває у власності фізичних чи юридичних осіб, з відшкодуванням власникові його вартості та інших завданих збитків.

Комісія підтримала законопроект про управління акціями, які належать державі у відкритому акціонерному товаристві «Лисичанськнафтооргсинтез» та прийняла рішення внести його на розгляд Верховної Ради України.

Комісія з питань молоді, спорту і туризму розглянула законопроект «Про психологічний захист від небезпечних впливів на психіку та про психологічну допомогу особам, які зазнали таких впливів». Зважаючи на зауваження і пропозиції, які надійшли від провідних державних і громадських інститутів, що займаються цими проблемами, члени комісії за участю науковців і практичних працівників в галузі психології, грунтовно проаналізували проект закону, відповідність його правових норм реаліям сьогодення, можливість його узгодження з іншими законодавчими актами.

Визначено механізм доопрацювання проекту закону «Про антимонопольний контроль», розглянуто законопроект «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про зайнятість населення» щодо правового врегулювання ряду ключових проблем працевлаштування молоді.

Прес-служба Верховної Ради України.

Столиця: район у місті

Податки сплатить той, хто працює

У ВЕРХОВНІЙ РАДІ УКРАЇНИ, а особливо у владних структурах усіх рівнів і досі точиться дискусія, чи потрібен все-таки район у місті? Ті, що плачуть за централізацією, відродженням авторитарної системи управління, доводять: функцію району спроможна успішно виконувати міська влада.

Чи це так, може проілюструвати розмова, яка нещодавно відбулася у Залізничному районі Києва. В ній взяли участь народні депутати, керівники державних та приватних підприємств, представники районної та міської державних адміністрацій. Детально аналізуючи економічну та соціально-політичну ситуацію в районі, вони наочно показали, на що здатний район у місті, як що люди вболівають за його долю, живуть інтересами держави

Щедра рука не зубожіє

З'ясувалося, не скрізь у нас катастрофа з виплатою заробітної плати вчителям, лікарям та іншим бюджетникам. На нараді глава адміністрації Залізничного району Валерій Титарчук і завідувачка районного відділу освіти Олена Рудинська повідомили, що в них учителі не тільки вчасно одержують зарплату, а й навіть аванс, як це прийнято в порядних організаціях.

Не мають тут і довгих «хвостів» при оплаті за енергоносії, як це стало зазвичай у багатьох інших районах. А про пенсії — й казати годі: люди їх отримують вчасно. Звідки ж беруться гроші у районній скарбниці?

—Гроші ми шукаємо, а не чекаємо, поки вони зваляться з неба, — каже Валерій Титарчук. — У цьому напрямі ведеться щоденна копітка робота. І, передусім, з керівниками підприємств. Адже, як відомо, джерело коштів — тільки виробництво. Спільними зусиллями ми допомагаємо підприємствам піднятися на ноги, підтримуємо їх, а потім беремо з них те, що визначено законом.

Глава адміністрації розповів, що в районі відновлено інститут ради директорів, який, зрештою, і координує діяльність не тільки державних, а й приватних підприємств. Скажімо, нещодавно постала проблема з поверненням коштів авіаремонтному заводу. Хоча він чесно виконав замовлення столиці, заробивши відповідні кошти, та через заборгованість замовників-транспортників цей завод і сам виявився винним місту. Парадокс? Але скільки таких парадоксів виникає ледь не в кожному індустріальному краї.

Рада директорів разом зі столичним керівництвом розплутала цей клубок взаємних боргів, і підприємство нормально запрацювало.

Довго ледь животіла фасовочно-картонна фабрика. Щоб підняти її потенціал, оновити старе обладнання, керівництво району знайшло їй вигідного інвестора, який вклав у реконструкцію 110 тисяч доларів. Тепер фабрика набирає обертів. Вона на 100 чоловік збільшила робочі місця, у 2,5 раза підняла людям зарплату і справно вносить гроші до бюджету.

У районі вишукують кожен п'ятачок землі, щоб він працював на бюджет. Насамперед — через створення нових торгових площ, які перебувають під контролем адміністрації.

Нещодавно, приміром, директор фірми «Корн» Віталій Кудрявцев за допомогою керівництва району, як то кажуть, на голому місці створив оптовий торговий ринок. І тепер тільки з ринкового збору скарбниця району щомісяця поповнюється 10—20 тисячами гривень. А фірма «Інвест», якій теж допомогли вилізти зі злиднів, тепер узяла під свою опіку всі магазини для інвалідів війни та чорнобильців, де ціни завдяки їй нижчі.

Бюрократія нас згубить

Чи є більш гостра проблема для будь-якої адміністрації, ніж проблема із житлом? Нині багато заводів, організацій, установ масово відмовляються від гуртожитків — немає грошей на їхній ремонт і утримання, та й претендентів на поселення значно поменшало.

Район бере ці гуртожитки на свій баланс. І заявляє будівельникам, тепловикам, енергетикам: «Хочете мати кілька квартир для своїх працівників? Зробіть реконструкцію гуртожитків власними зусиллями і за власні кошти». Як кажуть, все чесно і справедливо.

І ось черга на одержання житла інвалідами війни, іншими, кому воно належить безплатно, зменшилася на 22 чоловіка. На підході ще 49 таких квартир.

Другий напрям розв'язання житлової проблеми — індивідуальне будівництво. У районі є чимало вільних площ для розвитку так званого приватного сектора. І райдержадміністрація, районна рада енергійно допомагають тим, хто хоче власними зусиллями звести будинок.

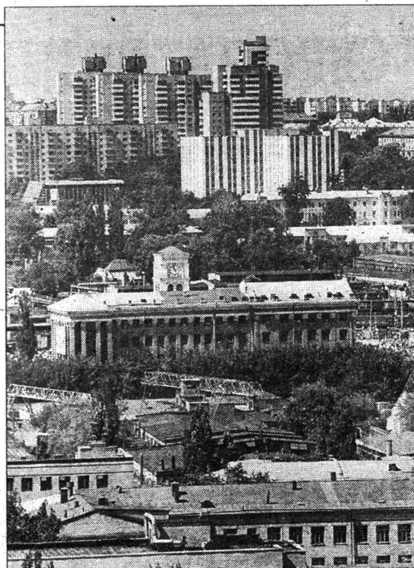
Однак, йшлося на нараді, щоб одержати в місті дозвіл — проектно-кошторисну документацію — треба, без перебільшення, бігати два роки. Для цього папірця потрібно обійти десятки служб, які все зроблять, щоб людина цього дозволу не одержала. Чому? На це директор авіаремонтного заводу Анатолій Кудрін так сказав у виступі:

—Щоб одержати в міській адміністрації технічні умови, треба скрізь іти з простягнутою рукою, і щоб у ній щось лежало.

Пропозиція пролунала така (її підтримав перший заступник глави Київської міської держадміністрації Станіслав Сташевський): багато функцій міської адміністрації щодо дозволів на будівництво треба передати в райони, де ці процеси контролювати значно легше.

Приватизація, і що з нею робити

Ні, районна рада і адміністрація не проти приватизації. Керівництво району проти бездумної, огульної приватизації, яка губить виробництво. «Ваучерна приватизація, — казали учасники наради, — фікція. Підприємствам потрібні живі гроші, а не папірці. Що й видно за наслідками діяльності багатьох приватизованих об'єктів». Приватизувати треба підприємства, які ледь животіють. А ті, що дихають на повні груди, треба залишити на волю колективу, і нехай він вибирає форму власності свого дітища.

Але що робити з тими, які приватизувалися і з якими тепер один клопіт? Керівництво району має тверду позицію: напризволяще їх кидати не можна, їм треба допомагати і контролювати їхню роботу.

Скажімо, молокозавод (тепер АТ «Райдуга») після зміни форми власності розливає переважно соки та вина. Але що означає залишити місто без молока? Та й суто фінансово заводчани програли. Довелося за наполяганням керівництва району проводити збори акціонерів, міняти директора і вносити корективи в діяльність підприємства. Це дало позитивні результати.

Ведеться постійна робота і з "ваучерними" підприємствами. Витягти їх із банкрутства можна тільки інвестиціями. Координуючи діяльність підприємств, що розташовані на території району, рада й адміністрація об'єднують їхні зусилля. Наприклад, той самий «Корн» підняв із колін кілька підприємств, вклавши в їх розвиток близько 18 мільйонів гривень.

—У нас є важелі впливу на приватизовані підприємства, — коментує цю ситуацію Валерій Титарчук, — з ними працюють відділи адміністрації, комісії райради. Район — єдиний організм, і ми не можемо байдуже дивитися, як борсається в скруті те чи те підприємство. Добре буде їм — краще стане й районному бюджету, за яким — реальні люди.

Перший заступник голови Київської міськдержадміністрації Станіслав Сташевський, підсумовуючи сказане на цій нараді, підкреслив: «Такі зустрічі корисні й потрібні. В нинішніх умовах, коли треба вийти з глибокої кризи, цінна кожна зернина досвіду».

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.

Прийшов прагматик і... має намір перемогти

ЛЕНІНГРАДСЬКИЙ район столиці, на відміну від «спальних», в усі часи символізував промисловість Києва. Підприємства, розташовані на його території, випускали літаки та екскаватори, обчислювальну техніку та нестандартне обладнання, залізобетонні вироби та чавунне і сталеве литво тощо. Однак економічна криза, яку переживає Україна, не обійшла й ці велетні індустрії.

Спадок

На третину скоротилося виробництво на «Авіанті», трохи більший спад у НВО «Електронмаш», а АТЕК випускає екскаваторів на дві третини менше. Названі підприємства — не виняток: схожа ситуація склалася на виробництві скрізь, але у вісімдесятих ці флагмани столичної індустрії були у всіх на виду.

Звичайно, причини криються, передовсім, у загальному кризовому стані економіки: немає обігових коштів, боляче б'ють виробництво високі податки. Звідси —недостатня забезпеченість сировиною, матеріалами, брак комплектуючих, скорочення чисельності персоналу, робочого часу, незадовільна реалізація продукції через зниження попиту та платоспроможності і споживачів промислової продукції, і населення. Це, в свою чергу, призводить до скорочення надходжень до бюджету.

А видатки щоразу зростають. Зокрема, чисельність працівників на підприємствах району зменшилась більш як на 10 відсотків, а це — понад 2800 осіб, що потребують соціального захисту. А ще приховане безробіття, вимушені відпустки.

Отож поки що зміна форми власності на більшості підприємств істотних зрушень не принесла. Понад те, деякі новоутворені акціонерні товариства районному бюджету не дають жодної копійки. А кошти потрібні, немов повітря. Бо вони — і зарплата бюджетникам, і виплати пенсіонерам. Окрім того, треба подумати й про створення робочих місць, і про реструктуризацію виробництва.

Гроші люблять рахунок

Словом, спадок, який дістався новому главі Ленінградської райдержадміністрації Сергію Рюмшину, нелегкий. Проте часу на розкачку нема: потрібно виправляти ситуацію, думати, де взяти кошти. Тож почав зі знайомства з керівниками підприємств, організацій і установ району. Мета таких зустрічей: обмін думками, пошук шляхів виходу з кризи.

І, схоже, ці зустрічі таки дали користь. Зокрема, на пропозицію глави району нині уважно аналізують ситуацію з будівництвом житла. Адже «довгобуди», виділені «порожні» земельні ділянки користі не дають ні людям, ні району, ні підприємствам. Отож останнім запропоновано об'єднати зусилля і кошти, щоб люди могли все-таки отримати житло. Бо, якщо й з'являються інвестори, котрі вкладають гроші в «довгобуди», то згодом забирають збудоване собі. Думається, в цій ситуації варто не розпилювати мізерні можливості, а навпаки — сконцентрувати їх на об'єктах, які можна буде здати в експлуатацію найближчим часом. Допоможе дещо розв'язати проблему і вилучення невикористаних земельних ділянок з наступною їхньою реалізацією на аукціонах.

Або зарплата, або розплата

На допомогу промисловцям у розв'язанні проблеми неплатежів прийде місцеве відділення Ощадбанку. Водночас новий глава району поставив питання руба про виплату зарплати на промислових підприємствах. Тих керівників, які не зможуть своєчасно розплатитися з працівниками, за поданням прокурора, притягуватимуть до відповідальності.

Однак сподіватися на легкий успіх не доводиться, потрібна злагоджена, копітка щоденна робота всіх без винятку. Така позиція свідчить про тверезий аналіз, прагматичне мислення нового керівника району.

Василь МИХАЙЛЕНКО.

На знимку: транспортна розв'язка на Борщагівці в Києві. Можливо, це і є схема розв'язання проблем району?

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Впевненості у завтрашньому дні немає. І винен у цьому уряд

(Початок на 1-й стор.).

З іншого боку, на його думку, чимало шкоди завдає діяльність газотрейдерів. Зокрема він вважає, що ряд спільних підприємств на газовому ринку «обдирають державу» — не сплачують податків і застосовують у своїй роботі бартерні операції. «Після розрахунків з Росією 90 відсотків українського капіталу осідає в офшорних зонах, — підкреслив Леонід Данилович. — На жаль, усі операції здійснюються в рамках чинного законодавства».

Торкаючись проблеми спільних підприємств, Леонід Кучма зупинився на процесах приватизації державних підприємств. Є факти, коли господарями виробництва стають фірми, зареєстровані в офшорних зонах, які лише вивозять продукцію з України, не поповнюючи оборотні кошти, добиваючи обладнання. Як приклад Президент України навів черкаське об'єднання «Азот».

Водночас Леонід Кучма підкреслив, що «головне завдання — мати на найближчі 2—3 роки чітку й конкретну програму дій: не втручаючись у виробництво, керувати економічними процесами». На його думку, спроба змінити економічний курс призведе до непередбачуваних наслідків.

Президент України зазначив, що керівництво Житомирської області у непростих умовах прагне до поліпшення ситуації в народногосподарському комплексі, реалізує програму подолання наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, робить усе, щоб не зруйнувати соціальну сферу.

Леонід Кучма погодився з пропозиціями житомирян щодо програми розвитку і захисту вітчизняного хмелярства, подальшого фінансування будівництва Білокоровицького родовища білих вапнякових матеріалів і дав відповідні доручення урядові.

Голова облдержадміністрації Антон Малиновський у своєму виступі підкреслив, що «в області не плачуть і не кивають на верхи». Натомість прагнуть реалізувати власні економічні програми, зокрема з розвитку сільськогосподарського виробництва.

***

На прес-конференції Леонід Кучма торкнувся насамперед проблеми реформування уряду. Він, зокрема, наголосив, що йому подобається те, як подібний процес проходить у Російській Федерації. Водночас Президент України зауважив, що главі уряду нашої держави треба більше довіряти молодим і закріпити за ними цілі напрями діяльності Кабміну. На його думку, Віктор Ющенко, якого Прем'єр-міністр України Павло Лазаренко хоче бачити своїм заступником, «на своєму місці, оскільки Нацбанк також потребує господаря».

Леонід Кучма висловився проти того, щоб усі спільні підприємства позбавляли пільг, передбачених чинним законодавством. Він вважає, що подібне рішення може зашкодити іміджу України і позбавить нашу державу багатьох іноземних кредитів.

Володимир КОРОЛЮК,
Олексій КАВУН,
спеціальні кореспонденти «Голосу України».

Обережно: міни! Не кладіть їх до «пакета»...

Коментар

Сьогодні з того, чи буде винесено на розгляд Верховної Ради законопроект про вибори народних депутатів України, і з того, як відбуватиметься його обговорення й, можливо, ухвалення у повторному другому читанні, можна зробити висновок, будуть наступні парламентські вибори проведені за новим законом і, зокрема, за змішаною, пропорційно-мажоритарною, системою чи діятиме чинний досі виборчий закон, до якого, можливо, внесуть певні зміни. Добре що парламентарії встигли скасувати в ньому статтю, яка забороняла вносити зміни й доповнення до цього закону за рік до виборів. Тепер є час або вирішити проблему принципово, або «підрихтувати» чинне законодавство.

Чому немає впевненості у тому, що новий виборчий закон буде ухвалено, якщо Верховна Рада прийняла його в першому читанні? Як правило, парламентарії «дають добро» на законопроект у першому читанні, вважаючи, що слід прийняти, так би мовити, політичне рішення, дати «зелене світло» для подальшої праці над документом. А далі? Далі вже справа принципу. Так сталося із законопроектом про вибори народних депутатів України. В ньому закладено принцип змішаної системи виборів, відкинуто вимогу щодо абсолютної більшості голосів виборців, що взяли участь у голосуванні під час визначення переможця у виборчому марафоні в округах, де вибори проводитимуть за мажоритарною системою. У зв'язку з цим записано також, що участь громадян України у виборах є добровільною. Тобто немає порога, за яким визначалося б, чи відбулися вибори. Відхилено пропозиції вважати, що вибори відбулися, якщо в них взяли участь не менш як 25 відсотків виборців (Тарас Кияк), чи не менш ніж 20 відсотків (Сергій Соболєв). Не сприйняли автори проекту пропозицію останнього стосовно того, щоб обраним вважався кандидат у депутати, котрий одержав 50 відсотків плюс один голос від кількості виборців, які взяли участь у голосуванні, за умови, що у виборах взяли участь не менш як 20 відсотків виборців, внесених до списків. Усе це відхилено. І можна суто теоретично припустити, що коли у виборах в усьому окрузі візьме участь одинєдиний виборець і проголосує за свого кандидата, то вибори будуть визнані такими, що відбулися, а кандидата — визнано депутатом. За всієї абсурдності ситуації можна зрозуміти прагнення авторів законопроекту без зайвого клопоту й тяганини обрати депутатський корпус. Але чи буде такий спрощений до неможливості підхід справедливий? Тоді посилання на добровільність виборця брати участь у виборах за всієї своєї, на перший погляд, демократичності може видаватися підступним і зовсім не демократичним. Бо, виходить, краще опосередковано агітувати не за те, щоб люди прийшли на виборчу дільницю, а за те, щоб не приходили взагалі: запрошувати віддати голос лише тим, хто проголосує за «потрібного» кандидата. Це не що інше, як прихований спосіб приведення до влади певної політичної сили.

Є чимало проблем і щодо пропорційної системи, тобто загальнонаціонального виборчого округу, в якому балотуватимуться партії або їхні блоки і виборюватимуть половину мандатів парламенту.

Передусім слід врахувати, що практично за рік до виборів спостерігається не так зміцнення політичних партій, як їх руйнування. Це стосується і лібералів, і республіканців, і християнських демократів. Та й інші політичні сили, хоча й згуртовуються, скажімо, під крилом політради при Президенті України, все ж таки не мають достатньої впевненості у тому, що ближче до виборів зможуть, так би мовити, помиритися, коли вирішать утворювати виборчі блоки. Адже для цього вони мають усередині партії визначитися із списком, потім скласти його всередині самого блоку за спільно встановленою керівництвом цих партій процедурою формування виборчого списку. Тим більше, що хоча список і має формуватися з не більш як 225 осіб, до бюлетеня вноситимуть лише п'ять перших прізвищ списку блоку партій чи самої партії.

Паралельно в одномандатному окрузі політична партія (виборчий блок партій) може висунути лише одного кандидата. Однак для тих партійців, котрі й потраплять до списку від партії, але не сподіватимуться на здобуття мандата, передбачено «рятівний круг». Проектом передбачено, що «**одна особа може бути висунутою кандидатом у депутати лише в одному списку кандидатів у депутати** від політичної партії (виборчого блоку партій) та **одночасно лише в одному** одномандатному виборчому окрузі». Тобто членам партій надано привілеї порівняно з висуванцями, так би мовити, одиночниками. І вже одне це, у разі ухвалення закону, може бути приводом для визнання його неконституційним, а обраного парламенту нелегітимним.

Хоча й записано, що до списку партії або їх виборчого блоку включаються й безпартійні громадяни у послідовності, визначеній політичною партією (блоком), реально важко уявити, щоб партійці пропустили безпартійного до свого списку. Крім того, дуже спірна норма проекту про те, що включення до партійного списку членів інших партій не допускається, крім випадків, коли ці партії не висувають кандидатів по багатомандатному загальнодержавному виборчому округу. Утім, політичним партіям надано право на регіональному рівні на зборах (конференціях) своїх відділень (виборчих блоків) висувати кандидатів по одномандатних виборчих округах. У цьому разі для реєстрації кандидата подають протокол зборів. Для самовисуванців встановлено іншу вимогу — підписні листи з двома тисячами підписів виборців округу. Грошова застава — десять неоподатковуваних мінімумів зарплати.

Проте для партій чи блоків (по загальнонаціональному округу) — інші вимоги: підписи не менш як 200 тисяч виборців і не менше як по 10 тисяч у 14 адмінтериторіальних одиницях (Крим, області, Київ і Севастополь). А застава — розміром в одну тисячу неоподатковуваних мінімумів зарплати.

Отже, як бачимо, спірних положень у законопроекті чимало. І в другому читанні законопроект був заблокований з першої статті, де йдеться про змішану систему виборів. Вона не здобула підтримки 180 депутатів.

Цього тижня керівники груп і фракцій парламенту мають домовитися з принципових питань, про що заявив представник «Реформ» Олександр Єльяшкевич, і проголосувати за деякі норми «в пакеті».

Утім, до нього, до цього «пакета», можуть таки загорнути кілька мін сповільненої дії під майбутній склад парламенту. Бо шлях компромісів — шлях політичний. А це не завжди шлях здорового глузду.

Світлана ПИСАРЕНКО.

Ветеранський статус для еліти?

У ЗВЕРНЕННІ офіцерів однієї з військових частин Запорізького гарнізону до Президента України, Голови Верховної Ради, голови Комісії ВР з питань оборони і державної безпеки та міністра оборони говориться:

«Верховна Рада України має розглянути поданий Кабінетом міністрів 4 листопада 1996 р. за №№ 69-34115/4 розроблений і доопрацьований Міністерством оборони проект закону України «Про статус ветеранів військової служби», яким, згідно з пунктами 1 і 2 статті 4 розділу II, передбачено статус ветерана надавати особам, які мають вислугу 25 календарних років і більше.

Цей показник не може бути виконаний окремими категоріями військовослужбовців (прапорщиками, молодшими офіцерами та частиною старших) у зв'язку з тим, що він суперечить вимогам пунктів «б», «в», «г» статті 22 глави IV Закону України «Про загальний військовий обов'язок і військову службу» та пунктові «а» статті 12 розділу II Закону України «Про пенсійне забезпечення військовослужбовців», які передбачають звільнення військовослужбовців у запас за віком та призначення пенсій за вислугу років особам, що мають вислугу 20 років і більше».

Автори підкреслюють, що в Російській Федерації статус ветерана надається всім звільненим у запас чи відставку військовослужбовцям, які мають право на пенсію за вислугу років.

«Важко визнати справедливою ситуацію, коли:

на території України, згідно з чинними угодами в межах СНД, статус ветерана матимуть колишні військовослужбовці РФ, в тому числі і Чорноморського флоту, а звільнені на таких же умовах з лав Збройних сил України цього права будуть позбавлені;

прийнятий із запропонованим змістом закон, що буде визначати статус ветеранів військової служби, стане завуальованою формою елітарного правового акту, за межами дії якого залишаться військовослужбовці низових та середніх ланок армійських структур, що виконують основний обсяг робіт з виховання і навчання особового складу та обслуговування військової техніки.

Для того, щоб серед зазначених категорій військовослужбовців не підвищувати соціальну напругу, щоб не знизився престиж військової служби, вважаємо за необхідне та пропонуємо на стадіях розгляду і ухвалення проекту закону «Про статус ветеранів військової служби» привести його у відповідність з названими законами України, які визначають порядок проходження військової служби та пенсійне забезпечення військовослужбовців, і визнати право на статус ветерана за звільненими в запас чи відставку військовослужбовцями, що мають право на пенсію за вислугу років», — наголошується у зверненні.

Відомості про доходи

народного депутата України В. В. Носова і його сім'ї, одержані в 1995 та 1996 роках, та про наявність у власності вкладів у банках, нерухомого і цінного рухомого майна, цінних паперів

1. Повідомляю, що я, народний депутат України Владислав Васильович Носов, мешкаю тимчасово в Києві. У складі моєї сім'ї — дружина Алла Олександрівна Носова, яка мешкає в Полтаві.

2. Відомості про грошові доходи.

2.1. У 1995 році сума сукупного річного доходу, нарахованого мені і моїй дружині за місцем основної роботи, становила 447 436 900 українських карбованців. З цих доходів мною і моєю дружиною сплачено податки фактично в сумі 65 837 260 українських карбованців. Переплата податку становить 1 756 500 українських карбованців.

Не за місцем основної роботи мені нараховано авторську винагороду 286 000 українських карбованців, з якої утримано податок 57 200 українських карбованців.

2.2. У 1996 році сума сукупного річного доходу, нарахованого мені і моїй дружині за місцем основної роботи, становила 10 789 гривень 64 коп. З цих доходів мною і моєю дружиною сплачено податки фактично в сумі 1761 гривню 70 коп. Переплата податку становить 15 гривень 70 коп.

2.3. Зазначені в пунктах 2.1., 2.2. суми доходів і сплачених податків засвідчено офіційними документами. Інших грошових доходів моя сім'я не отримувала.

3. Сума сімейних заощаджень, що містяться в банках на 1 січня 1996 року, 1 січня 1997 року: 50 копійок —зберігаються з 03.12.1972 р.

4. Нерухоме майно моєї сім'ї в 1995, 1996 роках у Полтаві — 2/3 квартири, що має загальну площу 54,7 кв. м (дві кімнати, кухня, ванна, прибиральня, коридор, балкон, лоджія). Квартиру приватизовано 1993 року.

Цінне рухоме майно моєї сім'ї в 1995, 1996 роках: автомобіль марки ВАЗ модель 21063-05-10, рік виготовлення — 1991-й.

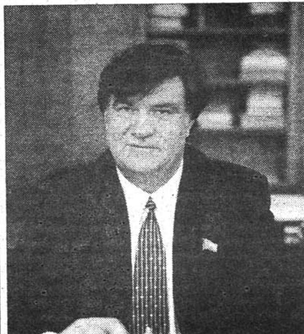
5. У власності сім'ї в 1995, 1996 роках були цінні папери —облігації Державної внутрішньої позики СРСР 1982 року номінальною вартістю 175 рублів.

У власності дружини — отриманий 22.08.96 р. один Приватизаційний майновий сертифікат номінальною вартістю 50 мільйонів українських карбованців.

Правильність відомостей засвідчую
В. В. Носов, 310 в. о.

Р. S. Відомості про доходи своєї сім'ї народний депутат України В. В. Носов подав для опублікування відповідно до ч. 3 ст. 6 Закону України «Про боротьбу з корупцією».

Засади національної безпеки

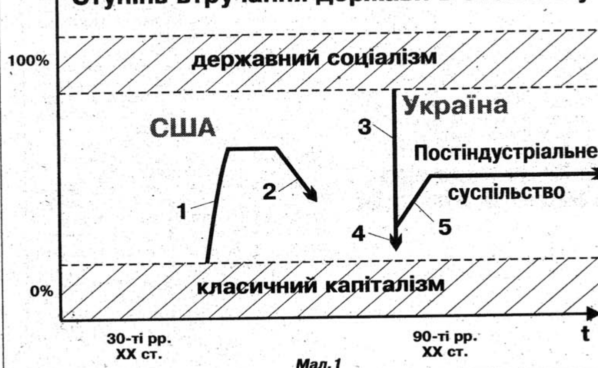

1. Загальні положення

Для всебічного розгляду проблем національної безпеки України на перехідному етапі слід із самого початку чітко уявляти деякі особливості перехідного періоду, мету реформ і шляхи досягнення цієї мети. Тоді дії в межах внутрішньої і зовнішньої політики, які загрожують існуванню держави, політичній та економічній її незалежності, спрямовані проти досягнення мети, будемо вважати такими, що створюють загрозу безпеці держави.

Для цього потрібно мати відповідь на запитання: куди йти, що і для кого будувати?

Тут корисною є система координат: ступінь втручання держави в економіку (СВДЕ) — час (мал. 1).

Мал.1

З малюнка 1 ясно, що коли держава майже не втручається в економіку (втручання близько 0 %), то це і є модель класичного (дикого) капіталізму (модель вільного ринку); якщо держава майже повністю втручається в економіку (ступінь втручання на рівні 100 %), то це модель державного соціалізму. З цього малюнка стає очевидним такий висновок: з одного боку, класичний (дикий) капіталізм, а з другого — державний соціалізм є крайнощами розвитку суспільства. Між ними — простір країн зі змішаною економікою, ідеальною моделлю якої є постіндустріальне суспільство, докладно описане в книзі А. Гальчинського «Кінець тоталітарного соціалізму. Що далі?» (Укр. пропілеї, 1996).

На цьому малюнку для порівняння зображено шлях США, починаючи з 30-х років цього століття, з періоду Великої депресії, та шлях України, починаючи з 90-х років. Як відомо, у 30-ті роки над капіталістичною системою нависла смертельна загроза її існуванню.

Спад виробництва в США за п'ять років (1929—1933) досяг 46 %, безробіття — 35 %. У цей час капіталістичну систему США врятувала економічна революція Кейнса (новий курс Рузвельта) —цілеспрямоване системне втручання держави в економіку (поз. 1) в питаннях розв'язання соціальних проблем, проблем зайнятості, підпорядкування банківської системи інтересам виробництва США. Але у зв'язку з тим, що в США розв'язання питань соціального захисту сягнуло такого рівня, що значна частина населення не хоче працювати, хоч є робочі місця, то для США з'ясувалося: у 60-ті роки була корисна економічна контрреволюція Фрідмена (монетарна економічна політика) (поз.2 на мал. 1), яка повертає до вихідних положень класичного капіталізму (вільного ринку).

Для України (див. мал. 1) з початку реформ було характерне тоталітарне відлучення держави від втручання в економіку.

В результаті безсистемного проведення реформ за чужими порадами, реформ без мети Україна опинилася умовно в точці А, коли параметри її кризи перевершили всі параметри кризи США. Так само за п'ять років спад виробництва в Україні сягнув 55 %, безробіття, в тому числі і приховане, — близько 40 % і світовий рекорд з гіперінфляції у 1993-му — 10252 %.

То яким шляхом іти —до класичного капіталізму (поз. 4) згідно з монетарною економічною політикою чи країн зі змішаною економікою, розвинених країн (поз. 5 на мал. 1)?

Шляхом 4 Україну примушують іти міжнародні фінансові організації (Міжнародний валютний фонд (МВФ), Світовий банк (СБ), Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР), надаючи кредити на своїх умовах, а шлях 5 задекларований Конституцією України та в доповіді Президента «Шляхом радикальних економічних реформ» (К., 1994, с. 11—12).

До того ж потрібно врахувати, що у XX столітті в розвинених країнах вичерпали себе і класичний капіталізм, і державний соціалізм, тому рух до цих утопічних суспільств-крайнощів — втрата історичної перспективи.

Далі звернемо увагу на те, що держава може існувати, коли вона має свою економічну систему, яку умовно можна розглядати як взаємодію таких п'яти сфер (мал. 2): власне виробництво, грошово-фінансова система, система управління, соціальна та екологічна сфера.

Якщо держава не втручається (0 %) в цю взаємодію, то це — модель класичного капіталізму (мал. 2б), якщо держава цілковито (100 %) втручається у взаємодію всіх сфер, то це — державний соціалізм (мал. 2в). А коли має місце розумне співвідношення (для кожної країни своє) державного регулювання та ринкової саморегуляції (мал. 2г), то це і є економічна модель розвинутої країни — змішана економіка.

Цих загальних положень досить, щоб зробити таке визначення національної безпеки держави:

Національна безпека держави — це такий стан та рівень розвитку всіх сфер економічної системи суспільства (власного виробництва, грошово-фінансової системи, сфери управління, соціальної сфери та екологічної), за яких держава спроможна залучити свої ресурси та свій інтелектуальний потенціал на досягнення економічної, науково-технічної, технологічної і духовної могутності, забезпечити злагоду в суспільстві, достатній рівень економічної та політичної незалежності, виробничої самодостатності, спираючись на власні сили, на стратегію технологічного лідерства або, принаймні, технологічної незалежності, на патріотизм своїх громадян, незалежність у мисленні і прийнятті рішень лідерами держави, що дає змогу досягти політичної, економічної, військово-стратегічної і соціальної мети заради створення умов для гідного життя широких верств населення, їх матеріального добробуту, духовної і моральної єдності, розвитку і величі народу України.

Із поняття національної безпеки випливає, що системна криза (економічна, моральна, політична, соціальна) —це загроза національній безпеці держави загалом, економічна криза — це загроза економічній безпеці держави.

Оскільки фундаментом, основою економічної системи є її власне виробництво (див. мал. 2а), то найважливішою складовою національної безпеки є її економічна безпека. І тому, коли, наприклад, поставити запитання, що має бути першочерговим, важливішим у питанні національної безпеки — фінансова стабілізація чи стабілізація виробництва, то очевидно, що з точки зору національної безпеки пріоритет треба надавати саме власному виробництву.

Слід зауважити, що з точки зору національної безпеки пріоритетним має бути не просто власне виробництво, а таке, що забезпечить технологічне лідерство, тобто високі наукоємні технології. Отже, відродження власного виробництва на перехідному етапі має відбуватися на основі відповідної структурної зміни, яка забезпечила б вказане технологічне лідерство.

Отже, виходячи з вимог національної безпеки держави, виконавча влада мусить відмовитися від трифазної послідовної стратегії економічного розвитку Джефрі Сакса: «фінансова стабілізація (3—5 років), далі —розвиток ринкових структур (5—10 років), потім структурна зміна економіки (10—20 років)», а переорієнтуватися на трифазну паралельну стратегію економічного розвитку, в основі якої має бути саме структурна зміна для реалізації промислової політики держави, їй повинні підпорядковуватись фази розвитку та фінансової стабілізації. І всі фази мають починатися одночасно — паралельно.

Перехід на трифазну паралельну стратегію розвитку дає можливість прискорити розв'язання ще ряду питань, які стосуються, за визначенням, проблем національної безпеки.

А саме:

1) зростання добробуту широких верств населення з початку реформ, а не в середині, через 15—20 років, як це має бути за схемою Дж. Сакса, бо вон розпочинається одночасно з початком фази структурної зміни економіки;

2) збереження і розвиток, а не втрата і знецінення власної науки, освіти, культури, духовності, моралі;

3) підвищення якості і, отже, конкурентоспроможності продукції, бо якість продукції може зростати тільки в процесі виробництва, а не за його згортання,

У зв'язку з визначальним значенням розв'язання проблем економічної безпеки розглянемо докладніше внутрішні й зовнішні аспекти економічної безпеки України на перехідному етапі.

2. Внутрішні аспекти економічної безпеки України

1. Питання безпеки держави тісно пов'язані із взаємодією в межах держави — державного регулювання та ринкової саморегуляції, взаємодією громадянського суспільства та держави Зрештою, ця проблема стосується взаємодії власного та загальних інтересів.

Якщо сферою інтересів громадянського суспільства є індивідуальні свободи і приватні інтереси, то держава обстоює сферу загальних інтересів, публічну владу. Ринковий механізм, власний інтерес діє насамперед заради ефективності, не турбуючись про рівність, про загальні інтереси — економічну сферу, права людини тощо. Приватний інтерес породжує хаос та безсистемність.

А питання національної безпеки — це загальні питання, і тому під час їх розв'язання мають панувати система, організованість та доцільність, а не хаос. А це означає, що якщо будь-які економічні проблеми піднімаються до рівня питань національної безпеки, то їх розв'язанням має займатися саме держава, і покладання в таких ситуаціях на ринкові механізми неприпустимі.

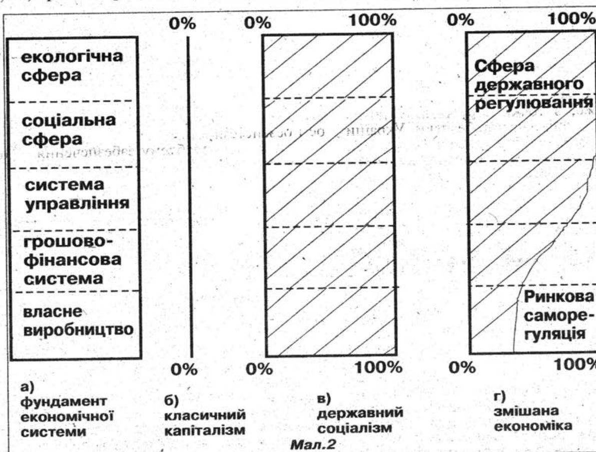
Отже, чим більше значення, з точки зору національної безпеки, має та чи інша економічна проблема, тим меншою буде роль і місце ринкових механізмів у її розв'язанні. Виходячи з цього, потрібно негайно виправляти ще одну помилку реформ: запровадження ринкових механізмів до розв'язання проблеми забезпечення України енергоносіями — нафтою, газом — в умовах монопольного єдиного джерела енергоносіїв — Росії.

За прикладом розвинених країн, Франції зокрема, потрібно організувати щонайменше три сумірні джерела енергозабезпечення країни: Росія, власні джерела та з півдня через Одеський термінал з ефективним державним втручанням та регулюванням цін і обсягів постачання. Чи не зрадою інтересів України можна пояснити такий факт: ціна російського газу на кордоні Франції — 80 $ за 1000 куб. м, на кордоні Польщі — 60 $ і на кордоні України — теж 80 $ за 1000 куб. м.

Виходить, що Росія продає Франції газ як фізичне тіло за цінами вдвічі нижчими, ніж Україні.

А зниження ціни газу тільки на 20 % дало б можливість зменшити ціни українських товарів у 1,5 раза.

2. Іншою внутрішньою проблемою національної безпеки є злагода в суспільстві. Основою злагоди в суспільстві є сучасний середній клас як єдність, як сукупність середнього власника та сфери інтелектуального обслуговування (це достойно оплачувані кваліфіко-

Мал.2

України на перехідному етапі

вані працівники — робітники, вчені, інженери, кадрові військовослужбовці, лікарі, вчителі, артисти).

З цього аспекту національної безпеки України випливає, що слід скоригувати рекомендації деяких іноземних експертів та радників і змінити цінності у суспільстві: зробити ставку, надавати підтримку не тільки підприємцю-власнику, а й робітникам високої кваліфікації, творчим працівникам — ученим, юристам, інженерам, артистам, військовослужбовцям.

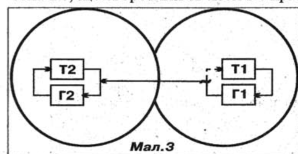
3. Виходячи з визначення національної безпеки структурна зміна в економіці має відбуватися на основі інтеграції всередині держави таких трьох ланок: наука, освіта, науково-технічний потенціал + власне виробництво + грошово-фінансова або банківська система. При цьому потрібно виходити з того, що структуру економіки може і повинна формувати саме цілеспрямована, системна діяльність держави, бо ринковий механізм саморегуляції ефективно працює тільки за наявності раціональної структури економіки, але сам по собі він у принципі неспроможний її формувати.

У такому формуванні макроструктури економіки і полягає головне завдання перехідного періоду. У міру створення раціональної структури економіки для підвищення її ефективності і потрібне залучення ринкового механізму — власного інтересу через процес приватизації. Отже, виходячи з інтересів економічної безпеки держави, потрібна ще одна корекція реформ: спочатку головну увагу приділяти формуванню макроструктури економіки як основи національної безпеки, а процес приватизації мав би бути підпорядкований і відбуватися в межах нової структури економіки.

А нинішня схема реформ, що проводиться за пропозиціями іноземних експертів — спочатку приватизація, а потім формування структури економіки, — така, що веде до зменшення рівня національної безпеки держави.

4. Економічна безпека держави, за визначенням, опирається на відлагоджену економічну систему. Якщо ми ставимо собі за мету потрапити до кола розвинених держав, то потрібно формувати не суто ринкову, а змішану економіку (див. мал. 2). І слід мати на увазі, що основою ринкової економіки є відома ланка Т—Г—Т. Як правило, в літературі з економіки дія цієї ланки розглядається за умов відкритої економіки, тобто за умов прозорих кордонів або ще точніше —цілковитої їх відсутності. А поняття національної економічної безпеки діє в межах кордонів, тому потрібно розглядати особливості взаємодії виробництва (Т) та грошей (Г) з урахуванням реального існування незалежних держав, і, отже, кордонів між ними.

У цьому разі, якщо українським товарам і грошам надати індекс «1» (мал. 3) і врахувати, що в Україні (як зазначено в доповіді Прем'єр-міністра П. Лазаренка під час подання Програми діяльності Кабінету міністрів) 95 % товарів широкого вжитку імпортні, то це означає, що зворотний зв'язок в Україні Т—Г—Т розірвано (мал. 3), а українські гроші вливаються в ланку Т—Г—Т іноземних фірм.

Мал.3

Тож наша банківська система не працює на розвиток українського виробництва і створює загрозу економічній безпеці України. Отже, з точки зору економічної безпеки, слід негайно докорінно змінювати банківську систему. За прикладом нового курсу Рузвельта (США), нинішньої банківської системи Німеччини потрібно вжити рішучих заходів з підпорядкування банківської системи інтересам власного виробництва.

3. Зовнішні аспекти економічної безпеки України

Зовнішні аспекти економічної безпеки — це ті чинники, які виникають у процесі зовнішньоекономічної діяльності і які можуть негативно вплинути або впливають на стан економічної безпеки України. Виходячи з визначення національної безпеки, головними зовнішніми чинниками загрози національної безпеки є:

1. Жорсткі умови міжнародних фінансових організацій (МВФ, СБ, ЕБРР), на яких вони надають кредити Україні, несуть загрозу національній і, насамперед, економічній безпеці України. Умови співпраці з ними загрожують економічній безпеці України за такими напрямами:

— міжнародні фінансові організації підштовхують Україну на шлях (поз. 4, мал. 1) до класичного (дикого) капіталізму (вільного ринку), жорстко нав'язуючи монетарну економічну політику. Цей шлях 4 суперечить шляху 5 України до кола країн із змішаною економікою, який задекларовано в Конституції України та в згаданій доповіді Президента України «Шляхом радикальних економічних реформ»;

— умови, на яких міжнародні фінансові організації надають кредити Україні, не дають змоги використовувати ці кошти для прямого кредитування виробництва України, а спрямовують їх тільки на розбудову ринкових форм, приватизацію та фінансову стабілізацію. Як наслідок, ці кредити не створюють джерел їхнього відшкодування, а ведуть тільки до зростання зовнішньоекономічного боргу, сприяють спаду виробництва в Україні і, отже, усуненню освіти, охорони здоров'я, культури, духовних цінностей на узбіччя розвитку суспільства. Все це разом і створює загрозу економічній безпеці України;

— їх умови та рекомендації щодо відмови від дотації сільського господарства, вугільної промисловості сприяють занепаду цих галузей, соціальній напруженості і, за визначенням, створюють загрозу національній безпеці України. Зазначимо, що всі розвинені країни дотують своє сільське господарство та вугільну промисловість;

— міжнародні фінансові організації, по-суті, підтримують реформи за послідовною трифазною стратегією економічного розвитку Дж. Сакса, яка за своєю суттю, як зазначалося в першому розділі «Загальні положення», несе загрозу національній безпеці України.

Отже, з точки зору економічної і навіть національної безпеки України загалом потрібно виробити свої умови співпраці з міжнародними фінансовими організаціями або відмовитися від неї зовсім.

4. Беззастережна лібералізація зовнішньоекономічної діяльності

Беззастережна лібералізація зовнішньоекономічної діяльності за відсутності в уряду стратегії захисту свого ринку та свого виробника є головним чинником занепаду майже всіх галузей виробництва і отже, науки, освіти, культури, духовності. Вона — одна з головних причин інфляції, сприяє тому, що українська банківська система стає антиринковою за своєю сутністю.

Передчасна лібералізація зовнішньоекономічної діяльності стала, зрештою, головною причиною неплатежів в Україні.

Усе це разом дає підстави вважати беззастережну лібералізацію зовнішньоекономічної діяльності головною загрозою національній безпеці України, головним чинником, який може призвести до втрати Україною державності.

З другого боку, лібералізація зовнішньоекономічної діяльності нібито сприяє інтеграції України до світової економіки, але через те, що всередині держави немає внутрішньої інтеграції науки, освіти з виробництвом України та банківською системою, кожна із цих ланок самостійно інтегрується до світової економіки, не маючи фінансової підтримки, не витримує конкуренції і швидко деградує (принаймні, і наука, і виробництво України).

Отже, з точки зору національної безпеки держави, лібералізація зовнішньоекономічної діяльності має бути виваженою і збалансованою стратегією захисту свого ринку та свого виробника в інтересах промислової політики України. На жаль, сьогодні в Україні немає ні стратегії захисту свого ринку та свого виробника, ні промислової політики держави.

5. Засади забезпечення національної безпеки України

Висновки із викладеного дають можливість сформулювати такі концептуальні положення або засади забезпечення національної безпеки України:

1) Найважливішою ланкою, основою національної безпеки є економічна безпека, що спирається на фундамент, основу економічної системи — власне виробництво. Для забезпечення економічної безпеки потрібно не просте виробництво, а таке, що забезпечує технологічне лідерство, або принаймні технологічну незалежність на рівні високих технологій на засадах розвинених країн — країн із змішаною економікою.

2) Чим більше будь-яка економічна проблема стосується питань національної безпеки, тим більше в її розв'язанні має бути державного регулювання і, відповідно, менше простору для ринкового саморегулювання, бо питання національної безпеки — це загальні питання, і їх розв`язання не може спиратися на ідеологію власного інтересу, на ринковий механізм, на хаос і безсистемність.

Наприклад, проблему забезпечення енергоносіями, з точки зору національної безпеки, не можна розв'язувати без державного втручання.

3) Національна безпека держави досягається за умови злагоди в суспільстві, патріотизму її громадян, незалежності мислення і в прийнятті рішень її лідерів. Запорукою злагоди в суспільстві є відповідний стандарт життя, основою якого є численний сучасний середній клас як єдність середньої власності і людей чесної, кваліфікованої, достойно оплачуваної праці.

4) Для забезпечення національної безпеки, враховуючи внутрішні чинники, потрібно провести корекцію реформ у таких напрямах:

— твердо стати на шлях реформ, що веде до змішаної економіки як системи, в якій оптимально поєднуються державне втручання в економіку та ринкове саморегулювання, у зв'язку з цим відмовитись від монетарної економічної теорії як базової й обіпертися на сукупність економічних теорій, в тому числі і на економічну теорію Кейнса;

— в усіх сферах економічної діяльності відмовитися від послідовної трифазної стратегії економічного розвитку Дж. Сакса (фінансова стабілізація, розвиток, структурна зміна) і негайно запровадити ідеологію трифазної паралельної стратегії економічного розвитку, за якого всі фази розпочинаються одночасно і підпорядковуються фазі структурної зміни, яка формується під промислову політику України. У зв'язку з цим першочерговим, найважливішим завданням вважати не фінансову стабілізацію, а стабілізацію і розвиток виробництва;

— підпорядкувати проблему приватизації проблемі структурної зміни і проводити приватизацію не заради приватизації, а заради підвищення ефективності праці в межах промислової політики держави;

— структурну зміну, промислову політику реалізувати, опираючись на власні сили, внутрішню кооперацію як процес інтеграції в межах держави, «науки, освіти + власного виробництва + банківської системи».

Потрібно радикально змінити банківську систему, підпорядкувати її інтересам власного виробництва.

Відійти від нав'язаної зовні ідеології середнього класу на рівні XVIII століття і формувати середній клас за ідеологією розвинених країн, зробивши ставку на кваліфіковану працю та середню власність.

5) Для забезпечення національної безпеки України запровадити корекцію зовнішньоекономічної діяльності з точки зору національної безпеки України в таких напрямах:

— враховуючи неприйнятність умов міжнародних фінансових організацій, запропонувати міжнародним фінансовим організаціям свої умови співпраці, що вигідні Україні і не загрожують інтересам національної безпеки. У разі неприйняття ними таких умов відмовитися від співпраці зовсім;

— змінити беззастережну політику лібералізації зовнішньоекономічної діяльності на виважену і диференційовану для кожної країни окремо, збалансувавши лібералізацію своєю стратегією захисту власного ринку та виробника в інтересах промислової політики України.

Михайло ПАВЛОВСЬКИЙ,
голова Комісії Верховної Ради України з питань ядерної політики та ядерної безпеки, віце-президент Академії технологічних наук України, заслужений діяч науки і техніки України.

Запитуєте — відповідаємо

Заповідайте онукам розбагатіти

Чи повернуться гроші вкладників, які довірили їх свого часу трастам? Це хвилює всіх, хто під певні відсотки віддав свої кошти (часто — останні) махінаторам і залишився з носом.

Як повідомив редакції начальник Головного управління державної служби боротьби з економічною злочинністю Олександр Харламов, з 27 кримінальних справ, порушених проти керівників столичних трастів, до логічного кінця, тобто до суду, доведено 21.

Зокрема, слухання тривають у справах «Коршуна», «Едельвейса», «Левіта-трасту». Директора приватного підприємства «Магнум» уже засуджено до п'яти з половиною років позбавлення волі.

До пошуку матеріальних цінностей трастів задіяно «Інтерпол». Щоб повернути вкладені свого часу гроші, треба мати рішення суду. А щоб довести справу до суду, слідчі мають одержати свідчення усіх ошуканих вкладників. Їх, до речі, в Україні близько двох мільйонів.

Окремі з них звертаються з позовними заявами безпосередньо до суду, а не в слідчі органи. Це, на думку фахівців, не сприяє успішній роботі слідства. До того ж, позивач, що звернувся до суду, має сплатити мито. А навіщо тринькати гроші, якщо невідомо, коли і скільки тобі повернеться. Адже керівники трастів утікали не з порожніми руками: кошти з рахунків знімалися, матеріальні цінності офісів безслідно зникали...

Чи візьме на себе держава обов'язки компенсувати витрати вкладників трастів, які вона породила? Має взяти. Але міркуйте самі: лише в столиці України трасти «нагріли» інвесторів на 60,6 мільйона гривень.

Може, колись хоч онуки потерпілих отримають кровні дідів...

Іван НЕДОЛЯ.

Скажи мені, хто твій партнер...

ПІСЛЯ закінчення холодної війни та розпаду Радянського Союзу в Європі, як і в цілому світі, постало питання про новий міжнародний порядок, нову систему колективної безпеки.

Цей порядок та система мали впровадити нові правила гри на міжнародній арені, гарантувати країнам безпечне середовище для їхньої співпраці. Визначальний чинник такої співпраці —завершення періоду біполярності (СРСР — США), що протягом 45 років після закінчення другої світової війни розглядав світ як арену боротьби двох ідеологій, двох економічних та політичних систем. Власне, це й було головною причиною конфліктів у 1950 — 1980 рр. у В'єтнамі, Кореї, Афганістані тощо.

Після 1991 року, коли США залишилися єдиною супердержавою, світ знову опинився перед дилемою: чи буде США країною, що візьме на себе відповідальність за стан справ у світі і виконуватиме роль світового жандарма, чи світ має стати багатополюсним і цю відповідальність розділять нові «центри сили»: Японія, Китай, Європейський Союз, арабський світ з його «мусульманським чинником» тощо.

Не може бути й мови про нові міжнародні відносини, котрі не узгоджуватимуться з національними інтересами держав— учасниць цих відносин.

Погляньмо на два аспекти проблеми: що маємо на практиці протягом останніх п'яти років і як це узгоджується з національними інтересами. Оскільки відновлення незалежної Української держави, її статусу як суб'єкта міжнародного права збігається в часі з закінченням холодної війни та розпадом Радянського Союзу, за відправну точку можна вважати виступ президента США Дж. Буша 1 серпня 1991 р. в українському парламенті. У США цей виступ згодом назвали «Чікен спіч». Суть його зводилася до того, щоб переконати українських політиків, як і весь український народ (виступ транслювало Українське телебачення), залишитися в межах Радянського Союзу.

Це був шок. Адже українські патріоти-демократи були впевнені, що Захід об'єктивно зацікавлений у розпаді СРСР і створенні на його терені незалежних держав.

Згодом, коли 1 грудня 1991 р. понад 92 відсотки українців проголосувало за незалежну державу, США визнали незалежність України, але ставлення до неї і надалі було прохолодне. Зокрема і у зв'язку з стратегічною ядерною зброєю, що залишилася на території України в результаті розпаду СРСР.

Це ставлення відчуло багато українських політиків, і зокрема автор, під час зустрічей і переговорів у Конгресі і державному департаменті США у 1991 — 1993 рр.

Але що ми бачимо нині? Україна стала третьою країною світу щодо фінансової допомоги їй США. Попереду лише Ізраїль та Єгипет. Україна і США визнали одне одного стратегічними партнерами і поступово наповнюють цю формулу конкретним змістом.

Чи відповідає це національним інтересам України? Безперечно. Особливо на тлі складних відносин з Росією, де все більше набирає сили імперське мислення, звідки постійно чути про територіальні претензії до України, в тому числі з вуст високопоставлених чиновників, а президент Єльцин так і не спромігся за 5 років приїхати до Києва, щоб підписати широкомасштабний договір про дружбу, партнерство і співробітництво.

Чи відповідає це національним інтересам США? Думаю, що так. Інакше Україна і США не змогли б стати стратегічними партнерами. Аргументів на користь такої співпраці з Україною у США багато. Достатньо назвати хоча б такі: без України неможливе відновлення СРСР, Україна — великий ринок сировини та ринок збуту висококваліфікованої робочої сили, враховуючи зростання «мусульманського чинника» у світі та національні інтереси США на Близькому Сході, Україна з її геостратегічним положенням може відігравати тільки для неї характерну роль.

Погляньмо тепер на колишню Югославію. Європа, здається, проспала той момент, коли конфлікт у цій країні вийшов з-під контролю і в колись процвітаючій державі розпочалася війна. Занадто пізно і повільно європейські країни почали реагувати на цю війну. Пізніше було введено війська ООН, але ті з різних причин не змогли впоратися із ситуацією. І лише військам НАТО вдалося підтримати мир, побудований на зовнішньополітичних ініціативах США.

Звичайно, можна довго дискутувати, хто виграв, а хто програв у результаті цього миру, але військові дії припинено, перестала литися кров.

І ще один приклад. Проблема розширення НАТО. Здається, для всіх зрозуміло і очевидно, що не можна допускати вакууму безпеки у Східній і Центральній Європі, котрий виник у результаті розпаду Варшавського договору. Не можна нехтувати законні і зрозумілі прохання всіх країн колишнього соціалістичного табору стати членами НАТО, але, на жаль, низка великих західноєвропейських держав не виявляє щодо цього необхідної активності. Головний їхній аргумент — а що скаже Росія, котра виступає категорично проти розширення НАТО. Сподіваюся, що влітку на саміті країн—членів НАТО в Мадриді таки буде прийнято рішення про розширення НАТО на схід, а до Мадридського саміту буде підписано спеціальну угоду між Україною і НАТО про поглиблення співпраці.

Як бачимо, дилема, котру було поставлено на початку статті — якою бути новій системі колективної безпеки, —є, скоріше, теоретичною проблемою. Дійсність полягає в тім, наскільки ті чи інші країни усвідомили нову розстановку сил у світі, нові реалії і будують свою зовнішню політику відповідно до них.

Андрій МОСТИСЬКИЙ,
народний депутат України,
голова підкомісії постійної
Комісії ВР України
у закордонних справах
і зв'язках з СНД.

Біле місто над Дністром

невдовзі відзначатиме свій ювілей — 2500-річчя з часу заснування

ТАКИМ життєписом можуть похвалитися небагато міст України. И не тільки України — Білгород-Дністровський, поряд з Римом, Єрусалимом, Бейрутом, входить до десятки найстаріших міст світу. Рішенням міжнародної археологічної конференції, що відбулася в 1995 році, визначена дата заснування Білгорода-Дністровського: 502-й рік до нашої ери. Отож, на початку літа 1998 року місто відзначатиме своє 2500-ліття.

Про Біле місто над Дністром (нині, точніше, над його лиманом) можна розповідати безкінечно. Достовірні історичні й археологічні відомості про нього густо оповиті всілякими легендами, та безсумнівно доведено: місто засновано грецькими поселенцями саме наприкінці VI століття до н. е. під назвою Тіра. Невдовзі воно стає одним з великих торгових, ремісничих та культурних центрів, що підтримує зв'язки з багатьма античними містами Причорномор'я й Середземномор'я. Згодом Тіра раз-по-раз стає здобиччю різноплеменних загарбників — і кожен з них прагне дати місту свою назву: в його історії відомо їх понад два десятки! Та майже кожна з них, у перекладі, означала: Біле місто. Воно, оперізане голубизною ріки, мабуть і справді виглядало білим. Тим паче, коли у середині XV століття тут виросла грандіозна фортеця. Й зараз, коли дивишся на неї сонячної днини через гладь лиману, то білизна сліпить очі.

Білгород-Дністровська фортеця — цей унікальний історико-архітектурний пам'ятник середньовіччя — за найвірогіднішою версією, є витвором слов'янських майстрів за часів володарювання в цих краях молдавських господарів. На користь цього свідчать, зокрема, і напис на «башті-укритті», де зазначено, що фортецю спорудив майстер Федорко при благочестивому господареві Стефані, і слов'янська в'язь на плиті, вмонтований над головним входом, й саме планування території фортеці, характерне для слов'янських князівств, й чимало інших фактів, в тім числі архівних.

Не можуть не вражати, навіть сьогодні, велич і неприступність фортеці, спорудженої для захисту древнього Білгорода. Майже на два кілометри у довжину протяглася зовнішня стіна, висота якої до семи й товщина — до п'яти метрів. Над стіною височіють двадцять шість башт, дванадцять з яких — бойові. Фортеця оперізана ровом, глибина якого сягала 21 й ширина — 10 метрів. Через спеціальні заслінки він міг, у разі наближення ворога, швидко заповнюватися водою. В середині фортеці — три подвір'я, що також розділені могутніми стінами: у першому було житло для простого люду, в другому — приміщення для військового гарнізону, в третьому — помешкання для командування. З фортеці по двох довжелезних підземних ходах можна було потрапити за межі міста. В укріпленні виявлено водопровідну мережу закритого типу...

Немало фактів з історії древнього міста засвідчують його спорідненість із слов'янством, Київською Руссю. А останнім часом виявлено й такі, що прямо вказують на непересічну роль Білгорода-Дністровського у поширенні в наших краях християнства. Зокрема, минулого літа працівники Білгород-Тірської археологічної експедиції відкрили давній християнський храм, що зазнав руйнації, за припущеннями, в середині XII століття, тобто під час нашестя татарської орди. А коли його було споруджено? Чи ще не до князя Володимира? Й чи не через нього також, окрім відомих шляхів, поширювалося у Київській Русі християнство? На ці запитання науковцям ще належить відповісти.

На території міста, окрім руїн розкопуваної античної Тіри, древнього християнського храму та середньовічної фортеці, багато й інших визначних пам'яток старовини. Серед них — скіфська могила, вірменська церква, Новогрецька церква Іоанна Предтечі, церква Успенія Пречистої Богородиці... Власне, весь Білгород-Дністровський — це унікальна пам'ятка історії, археології, архітектури, культури. Хоча офіційно, можна твердити, такою він і досі — отакий парадокс! — поки що не визнаний.

Ще три десятиліття тому було прийнято постанову уряду України, якою пропонувалося створення тут державного історико-архітектурного заповідника. Однак справу до кінця не довели, документ десь застряв у чиновницьких шухлядах. Нині, безперечно, саме час повернутися до отієї ідеї, — так вважають у місті, в області. Повернутися не тільки задля самого статусу заповідника, хоча й це важливо. А задля того, передусім, аби до древнього міста привернути увагу урядових структур, громадських організацій та ділових кіл України, європейського й світового співтовариства. Бо ж тут сліди стількох цивілізацій, тут переплелися долі стількох народів, стількох культур, що все те не може не викликати найширшого інтересу й відгуку у серцях багатьох людей. Білгород-Дністровський, думається, самою долею своєю приречений стати, за умов піклування про це, одним з найпопулярніших центрів міжнародного туризму. Тим більш, що й клімат тут —поміж морем, лиманом та степом — цілющий, унікальний. І саме ювілей, що наближається, міг би стати відправною віхою до набуття тієї популярності. Та, хоч як це дивно, в керівних колах країни оту зовсім не пересічну дату — ювілей найстаршого міста України! —чомусь досі воліють замовчувати. Тому, може, що під указ чи постанову гроші треба виділяти, а їх немає? Що ж, від грошей білгород-дністровці справді не відмовилися б. Адже треба й пам'ятки старовини від руйнації захистити, й порядок у місті навести, і водопостачання поліпшити, й природний газ до нього підвести, й ще багато чого треба. А тому прагнуть самі кошти заробляти й вишукувати, на створений у зв'язку з ювілеєм благочинний фонд надії покладають, на поміч з області сподіваються — сесія обради нещодавно прийняла рішення про відзначення 2500-річчя міста.

А Київ, на жаль, мовчить. Якби своє вагоме слово сказав він, то, може, воно й у тій самій Греції, вихідці з якої заснували місто, відгукнулося б. І в інших сусідніх та віддалених країнах, що є прабатьківщинами представників тих 60 з лишком національностей, що нині мешкають у древньому Білому місті над Дністром.

Георгій ВОРОТНЮК.

Білгород-Дністровський
Одеської області.

Жінка, яка розкопала гору

Валентину Матіщук, заступника генерального директора спільного україно-польського підприємства «Логос» (**на знімку**), попри її тендітну постать, називають «жінкою, що розкопала гору». Це коли пані Валентина разом з польськими партнерами розпочала виробляти екологічно чисту озонову воду «Кедина гора», що її «розкопали» в Золотоніському районі. Крім джерельної води, «Логос» випускає також у півторалітрових поліетиленових пляшках ще 12 найменувань безалкогольних напоїв, приємних на смак і значно дешевших за імпортні.

Ще одна новинка від «Логоса» — різноманітні майонези — перцево-грибний, кроповий, лимонний, соуси і кетчупи.

Сусіди СП «Логос» — акціонерне товариство «Черкасириба» — також нині в торговельних фаворитах. Причому не лише у черкаських продмагах, а навіть у столичних. Філе норвезьких оселедців під винним, яблучним, томатним соусами, майонезом має стійкий попит. За зміну АТ випускає 7 тисяч банок філе, які «пливуть» до Полтави, Луцька, Житомира, Києва.

Ми розповіли лише про два підприємства переробної промисловості області. Десятки інших акціонерних товариств, СП працюють успішно, нарощують обсяги, підвищують якість продукції. Серед добре відомих черкаських товарів — ковбаса і шинка, масло і сири, овочеві консерви, компоти, соки. А ще горілка, яку випускають три лікеро-горілчані заводи. Отже, як кажуть, є що випити і чим закусити. Були б лишень гроші...

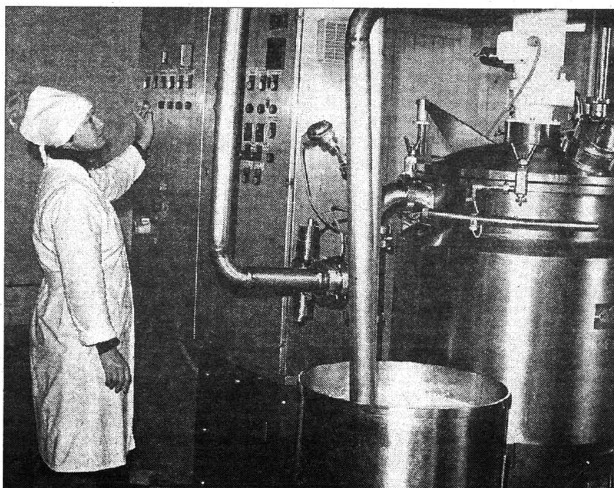
Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

ГРОШІ — СЬОГОДНІ

Пенсійна реформа стосується кожного

(Початок на 1-й стор.).

Є. МАРЧУК. У суспільстві вже почали відбуватися процеси, за яких громадську думку має бути обов'язково враховано щодо самої мети здійснення важливих соціальних реформ. Варто згадати і про всеукраїнський референдум, який визначив би волю народу.

Інакше жертвами можуть стати мільйони громадян похилого віку та непрацездатного населення. Насамперед ідеться про пенсійну реформу. Пов'язуючи затвердження державного бюджету з прийняттям парламентом нових податкових законів, виконавча влада опинилась у скрутному становищі. І щоб вийти з нього, формулюється ідея — провести шокову терапію соціальної сфери, а саме реформувати пенсійну систему, залишаючи прес неефективного поки що управління економікою. І це уряд пропонує в умовах, коли потенціал оптимізму та рішучості до змін, який був ще у громадян, останнім часом вичерпано. Чи можна нехтувати цю реальність авторам законодавчих ініціатив, які запропонували створення системи персональних рахунків громадян перенесення до неї відомостей про трудовий вклад (трудовий стаж та заробітну плату) та запровадити в Україні протягом 1997 року обов'язкові страхові внески громадян до системи персональних пенсійних рахунків. З них мають виплачуватися пенсії, пропорційно розподілятися відрахування на пенсійне забезпечення між громадянами, а також здійснюватися порядок виплати пенсій через Пенсійний фонд України. Можна зрозуміти Кабінет міністрів України, який шукає всі можливі і неможливі джерела збалансування бюджету і покриття дефіциту. Наполегливість Президента України теж відіграє тут не останню роль, що було підтверджено у виступі Президента України Л. Кучми під час річного Послання до Верховної Ради України. Але як бути в такому разі Верховній Раді України? До її складу обрано представників усіх верств населення. Але воно не підготовлене і навряд чи схвалить цей несподіваний соціальний феномен — новий пенсійний правопорядок.

А. СЕЛІВАНОВ. На перший погляд, запропонована урядом модель нової пенсійної системи оригінальна. Рішучий крок до зміни головного пенсійного принципу «гроші-сьогодні», коли податки з економіки, що працює, спрямовуються на виплати пенсіонерам, навіть теоретично важко уявити. Крім суто економічних причин, вражає ще місцевий демографічний склад: в Україні, порівняно з іншими країнами СНД, найвищий середній відсоток пенсіонерів на 1000 осіб. Це сталося за рахунок приросту пенсіонерів-пільговиків та інвалідів. Загальна кількість пенсіонерів з 1990 року збільшилась на 165 млн. чоловік. За даними Мінсоцзахисту України, близько 2 мільйонів пенсіонерів ще й працюють, а 13 мільйонів живуть тільки на пенсійні виплати. Зневажати цю статистику означає руйнувати саму державу, бо соціальний захист є показником перспективи кожного суспільства. Кричуща проблема потребує негайних заходів для забезпечення пенсіонерів, уникнення соціального вибуху за умов збігу економічних обставин. Економіка банкрутує, роботодавці не в змозі більше утримувати пенсійну сферу. За таких умов не можна чекати, коли суспільство зажадає відповідальності влади. Поки що з цього приводу політики здатні робити лише припущення, бо пенсійну реформу розглядають як економічну проблему. Якщо уряд пов'язує пенсійну реформу із збалансуванням Державного бюджету на 1997 рік, то ця методологічна позиція, на думку експертів, дорого коштуватиме суспільству. Не можна забувати, що технічна сторона пенсійної реформи передбачає величезні витрати з бюджету, а її наслідки вже будуть незворотні. Ось чому у свій промові Л. Кучма наголосив на поступових змінах у пенсійній системі. Таким чином, основне питання можна сформулювати так: чи потрібна взагалі пенсійна реформа і як вона відповідає Конституції України?

Анатолій СЕЛІВАНОВ

Є. МАРЧУК. Ви правильно назвали, Анатолію Олександровичу, принцип пенсійної системи «гроші-сьогодні», що потрібно саме людям похилого віку, інвалідам, тяжкохворим, особливо самотнім пенсіонерам. Адресна соціальна допомога, спонсорство меценатів, компенсаційні доплати охоплюють незначну частину людей. Щодо пенсіонерів у сільській місцевості, які стали заручниками некерованої економіки, то їх соціальний захист сьогодні — найгостріше питання, яке має турбувати виконавчу владу в центрі й на місцях. Хіба вони отримують необхідні комунальні послуги, хіба всі мають централізоване опалення і гарячу воду? Вони справедливо вимагають: «гроші — сьогодні», адже затримка у виплаті пенсій найбільше впливає саме на життя цих людей, і тому вони не повинні бути полігоном державних експериментів. Зіставимо право і можливості соціального забезпечення пенсіонерів за Конституцією України. Відповідно до статей 46 і 47 Конституції ми маємо дві категорії громадян: за першою — одні громадяни мають право на соціальний захист, а друга категорія —громадяни, які потребують соціального забезпечення, і тоді держава безоплатно надає їм житло. Ще за статтею 49 Конституції медична допомога надається всім громадянам безоплатно. Начебто все зрозуміло, але постає багато запитань. Яким чином і хто має зараховувати до певних категорій громадян, які вийшли на пенсію? Яка відповідальність державних і місцевих органів існує у суспільстві на випадок, коли конституційні гарантії (зобов'язання) не виконують, а конкретно — пенсії, інші види соціальних виплат не сплачують пенсіонерам ? Чи можна зараховувати невиплату грошей пенсіонерам до внутрішнього боргу держави, за що вона має сплачувати пеню та штраф, і чи є це недоїмкою держави перед конкретним громадянином — отримувачем пенсій. Саме такі питання цілком правомірно порушують люди вже не тільки перед народними депутатами України, яким влада надана для прийняття законів. Відомо, що контроль, зосереджений у численних державних органах, поки що не впливає на зміну ситуації з виплатами пенсій.

А. СЕЛІВАНОВ. За роки реформ відбулися зміни у всіх сферах суспільних відносин, і особливо це позначилося на соціальному забезпеченні населення. Воно висвітлило негаразди старої системи в нових умовах. Якщо виходити з верховенства права, пенсіонерам соціальне утримання гарантується законами України та урядовими актами. Але соціальна допомога перетворилася з достатньої на мінімальну для багатьох громадян. Слід зазначити, що невелика кількість держав має такий численний масив законодавчих актів. З 1991 року Верховною Радою України прийнято 9 спеціальних і 11 загальних законів, які соціально регулюють соціальний захист усіх категорій громадян. З п'ятьма іноземними країнами Україна ратифікувала і з 23 країнами підписано угоди та конвенції про гарантії прав громадян у сфері пенсійного забезпечення, а з російським урядом ще 1993 року було підписано тимчасову угоду. До цього додамо ще п'ять нормативно-правових актів Кабінету міністрів України, які створюють механізм регулювання соціального захисту різних категорій громадян. Усі групи законодавчих актів чинні, обов'язкові для виконання. За наявності правових підстав забезпечення соціального захисту громадян парадокс ситуації в країні полягає в тому, що держава в особі виконавчих органів не може виконати вимог цього встановленого нею соціальних гарантій. Деякі важливі правові акти залишаються невідомими для громадян які мали б реалізовувати свої найважливіші соціальні права. Зокрема, це стосується Постанови Верховної Ради України від 16.04.1992 р. «Про порядок призначення пенсій на пільгових умовах жінкам, які працюють у сільськогосподарському виробництві та виховали п'ять і більше дітей» або Постанови Кабінету міністрів від 26. 07. 1996 р. «Про підвищення розміру цільової грошової допомоги непрацездатним громадянам з мінімальними доходами». Закономірно при цьому стверджувати, що саме реалізацію прав громадян у соціальній сфері «вертикаль виконавчої влади» має постійно контролювати і приділяти їй найпильнішу увагу.

Євген МАРЧУК

Є. МАРЧУК. Так, наш громадянський поклик знаходить прояв у тому, що кожний правомірно може виступати в ролі опонента загальної політики уряду в соціальній сфері. Але відверто зазначимо, що цю позицію захисників життєво важливих інтересів пенсіонерів, інвалідів підкріплено більше моральними мотивами, ніж силою нашої позиції і здатністю покращити пенсійне забезпечення. Наведу один приклад. Ще 1993 року Верховна Рада України схвалила Концепцію соціального забезпечення населення, яка передбачала запровадження страхування громадян від безробіття, а це прямо пов'язане з пенсійними питаннями. Але реалізацію цього виду страхування мали розпочати після прийняття Основ про обов'язкове соціальне страхування, а цього досі ще не зроблено. Пов'язувати пенсію за віком із втратою працездатності, як пропонують сьогодні деякі урядовці, аж ніяк недоречно, оскільки пенсію сплачують після досягнення певного віку з урахуванням визначеного законодавством трудового стану громадянина. І якщо кількість незайнятого населення на ринку праці сягне, за прогнозами Міністерства праці України, у 1997 році приблизно 1 мільйона 600 тисяч чоловік, то наміри уряду обмежити сукупні доходи працюючих пенсіонерів навряд чи отримають підтримку парламенту, який пам'ятає, що таке обмеження вже діяло до 1 січня 1992 року і було скасовано як несправедливе і неправомірне. Синдром соціального нігілізму небезпечно зводити у ранг соціальної політики виконавчої влади, що може розцінюватися суспільством як наступ на конституційні права громадян. Саме тому слід наголосити, що будь-яку реформу у сфері суспільних відносин слід оцінювати за єдиним критерієм — відповідності задекларованих соціальних прав громадян України Конституції України. Закони не можуть змінювати конституційні права, як Конституцію України не може бути змінено згідно зі статтею 157, якщо зміни передбачають скасування чи обмеження прав і свобод людини і громадянина. Чітка позиція профспілок у відносинах з урядом і працедавцями щодо фінансових виплат із соціального страхування має неабияке значення. Таким чином захищати суспільство від завзятих реформаторів здатний і сам парламент, а ось захистити від них саму ідею реформи, не дати їй загинути — це завдання складне і більш відповідальне. Постійно спілкуючись із людьми у своєму виборчому окрузі, я відчуваю, що багатьом нашим політикам слід згадати, що утвердження і забезпечення прав людини, а це насамперед соціальна сфера, є головним обов'язком держави, що саме проголосила Конституція України у своїх перших постулатах.

А. СЕЛІВАНОВ. І все ж таки, продовжуючи вашу думку, Євгене Кириловичу, слід зазначити, що норма Конституції України, зокрема частина друга статті 46, вже заклала і визначила потребу в пенсійній реформі. До механізму гарантій конституційного права громадян на соціальний захист зараховано страхові внески громадян, підприємств, установ і організацій, а також бюджетні та інші джерела соціального забезпечення. Крім державного Пенсійного фонду України, можуть створюватися і приватні пенсійні фонди. При цьому має зберігатися згідно з цією нормою Конституції і єдиний страховий соціальний фонд, який виконує зобов'язання перед застрахованими особами. Народні депутати України, як відомо, категорично заперечують проти його скасування, і це можна зрозуміти, якщо чітко дотримуватися положень Конституції України. Формулюючи модель пенсійної реформи в Україні, американський спеціаліст Девід Скелбекер вважає, що потрібно негайно вводити систему індивідуальних пенсійних рахунків, сплачуючи до них і до Пенсійного фонду відрахування із заробітної плати.

Є. МАРЧУК. Ця ідея знайшла відображення і у законопроекті, поданому урядом на розгляд Верховною Радою України. Суть полягає в тому, щоб залишити лише особисті відрахування працюючих і скасувати пенсійний податок підприємств, який збирати стає дедалі тяжче, оскільки вони або уникають його, або не мають коштів через неплатежі і боргові зобов'язання. Замість цього пропонується у законі встановити виплату пенсії за рахунок частини податку на нерухомість юридичних і фізичних осіб. Якщо сприймати цю модель на перспективу через 10—15 років, то можна погодитися запровадити її для працюючої молоді віком від 20 до 30 років. Але вводити зараз, негайно, без фінансово-економічного обгрунтування, усунення всіх можливих негативних проявів у пенсійному забезпеченні — вкрай небезпечний крок, який у руїнах нинішньої системи дискредитує саму ідею пенсійної реформи. Хто пояснить людям переваги «нової пенсійної системи» над нинішньою системою «соціального захисту»? Як можна забувати, за ідеєю реформаторів, про інвалідів, дітей-інвалідів з дитинства, сім'ї померлих та інші категорії, що утримуються державою. Не зрозуміло, за рахунок яких коштів буде виплачено пенсії сьогоднішнім пенсіонерам, бо можливості державного бюджету вкрай обмежені. Чи не варто нагадати і пояснити, чому такі країни, як Німеччина, Швеція та інші, відмовилися від системи персонального нарахування пенсій. Мабуть, все ж таки слід уважно придивитися до практики законодавства, яке склалося в Росії з 1995 року щодо встановлення пенсійних виплат: соціальної пенсії, трудової (професійної) і недержавної пенсій. Але слід наголосити, що перед тим, як проводити будь-які соціальні реформи, зокрема у пенсійній сфері, важливо врахувати думку населення.

А. СЕЛІВАНОВ. Підсумовуючи наш діалог, слід зазначити, що, не руйнуючи пенсійної системи в Україні, зокрема її законодавчої основи, доцільно на першому етапі (1997 рік) створити тимчасову спеціальну урядову комісію й узагальнити всі пропозиції та моделі щодо вдосконалення пенсійного забезпечення і гарантій утримання пенсіонерів та інших категорій громадян, для яких соціальні виплати є умовою існування. На підставі аналітичних даних і висновків передбачити на 1997 рік спеціальний розділ у державному бюджеті щодо обов'язкових платежів і розрахунків у боргах з пенсіонерами.

На другому етапі (1998 рік) підготувати проект реформування по вертикалі управлінського апарату від Мінсоцзахисту України та Пенсійного фонду України до їхніх районних відділів, міських управлінь, патронажних служб надомного обслуговування пенсіонерів, які мали б чітке визначення пріоритетів адресної соціальної допомоги.

На третьому етапі (1999 рік) підготувати реформу пенсійного законодавства (впровадити закони другого покоління), підготувавши проект основ пенсійного законодавства України, де всі суб'єкти соціальних гарантій (починаючи з 18 років) мали б дворівневий соціальний захист із запровадженням для працюючих громадян пенсійних рахунків, як активної частини інвестиційних заощаджень в економіку.

Таким чином центральна ідея реформування пенсійної системи полягає у визначенні спільних завдань держави і суспільства, які мають розглядати соціальний захист усіх і кожного окремого громадянина як найважливішу сферу життєвих інтересів людини з гарантованим сьогодні на перспективу соціальним забезпеченням. Отже, кожен, хто сьогодні служить державі, має пам'ятати, що молодим не уникнути майбутньої старості, а поважати і берегти її це не лише мораль, але право і закон.

Вітчизняний стиль

Володимир ЗОЛОТАРЬОВ: «... Ми лише власний труд перетворюємо на дзвінку монету»

Харківський завод «Південкабель» — одне з небагатьох підприємств області, де постійно є робота, пристойна зарплата і навіть... упевненість у завтрашньому дні. Якщо пам'ятаєте, що це таке...

ЗА ДВА місяці нинішнього року в Харківській області не менш як 40 підприємств взагалі не виробило ніякої продукції. Близько 400 — впевнено продовжують зменшувати обсяги виробництва. Промислові генерали майже щодня збирають наради. Але, схоже, з однією метою: повідомити пресі, що ситуація залишається катастрофічною. Начебто ми не знаємо, а вони не здогадуються, що катастрофа, як і розруха — не стара з косою, а лише результат трудів їхніх праведних. Однак сьогодні такі правила гри... Щоправда, є й винятки. Харківський кабельний завод — один з таких. Кадри вирішують усе.

В ринковій системі – теж

Ще кілька років тому «Південкабель» був такою самою постсоціалістичною руїною, як більшість нинішніх підприємств. Борги росли. Ринок збуту зменшувався. Обсяги виробництва скорочувалися. Та це не заважало адміністрації жити на широку ногу: партнерів дурити, робітників за ніс водити, державну кишеню плутати з власною...

«Південкабелю» пощастило. По-перше, в класичній революційній ситуації «верхи — не можуть, низи — не хочуть» перемогли «низи». По-друге, новий директор виявився не тільки вмілим організатором, а й порядною людиною, патріотом. Це не пусті слова. В них ключ до розгадки багатьох нинішніх проблем.

Перше, що зробив Володимир Золотарьов, — зібрав команду управлінців-професіоналів. Стару заводську гвардію особливо не розганяв, але на головні пости поставив людей, які здатні дивитися вперед, запропонувавши їм просту формулу взаємовідносин із фірмою: живе завод — живете й ви.

Друге — взяв курс на відновлення економічних зв'язків. Кого запросив, до кого сам поїхав, але чесно попросив вибачення, не за себе, за «підмочену» репутацію фірми. Хто після цього буде згадувати старі образи?

Це були перші, але не останні нестандартні кроки нового енергійного керівника. Завод став своєрідним філіалом профільної інститутської кафедри. Сам директор, прагнучи глибоких спеціальних знань, не посоромився «записатися» в студенти політехнічного інституту. Здмухнули пил зі своїх конспектів й інші інженерно-технічні працівники. Зарубіжні періодичні видання в галузі провідникової продукції посіли місце «настільної книги» заводу. Інакше не вижити.

Це лише одна сторона медалі. Іншу директор «придумав» разом з економістами. Умовно документ можна назвати так: критерії оцінки праці працівників заводу «Південкабель». Із зрівнялівкою було покінчено. З келійністю — теж. Важливі рішення почали приймати лише колегіально. Всі заступники і начальники відділів одержали «портфелі» з чітко визначеними повноваженнями. Споконвічне питання вітчизняного управління «а що з цього буду мати я?» втратило будь-який зміст. Дійшло до того, що підлеглі почали сперечатися з генеральним директором.

— У цьому і полягала найвища мета — розбудити в людях творчу ініціативу, — не без задоволення розповідає сьогодні Володимир Золотарьов. — Інженери, технологи ночами не спали, а думали над розв'язанням тих чи інших заводських проблем. Робітники забули, що вони безродні «винтики». Відчули себе справжнім хазяїном заводу.

Економіка може бути економною. Навіть якщо їй загрожує катастрофа

Відчуваю закид: неважко бути розумним монополістом. Однак виявилося, від колишньої номенклатурної монополії залишилися ріжки та ніжки. Всі сім українських кабельних заводів можуть сьогодні випускати будь-яку продукцію. За неофіційними даними, тільки за минулий рік в Україну було завезено кабельно-провідникової продукції в кілька разів більше, ніж її випустили всі українські заводи. Але в чому секрет «Південкабелю», єдиного серед усіх споріднених підприємств України, де працюють весь робочий тиждень, регулярно платять працівникам зарплату, не мають боргів ні перед бюджетом, ні перед постачальниками?

Протягом не одного десятиріччя завод орієнтувався на електротехнічні підприємства. Сьогодні майже всі вони, висловлюючись директорським жаргоном, лежать. У минулому році, правда, «Південкабель» підняв завод із виготовлення електродвигунів для гірничої промисловості. Але одна ластівка, як відомо, весни не робить. Потрібно було шукати нових замовників, нові сфери впливу. І їх, з'ясувалося, є немало. Якщо, звичайно, не лінуватися в пошуках, у вивченні попиту замовника.

Спочатку потіснили російських виробників, налагодивши випуск різноманітних так званих силових кабелів. Зібрали розкиданий мало не по всіх заводах України прес для виготовлення алюмінієвої катанки, налагодили, запустили виробництво. Столичні спеціалісти очам своїм не вірили. Потім потихеньку обійшли конкурентів у постачанні провідників для нафтодобувної промисловості. Згодом розпочали випуск контактного проводу для міського електротранспорту. Замахнулися на виготовлення унікальної кабельної продукції, яку в колишньому Союзі завозили тільки з-за кордону. Посипалися замовлення від атомних електростанцій, шахт, метрополітенів, готелів, театрів. Остання «заморочка» заводу — освоєння технології виготовлення аеродромної кабельної мережі. Замовник уже є! Втім, не тільки на цю продукцію. Заводський портфель замовлень заповнений на три роки вперед. Чи багато хто може сьогодні похвалитися такими досягненнями?

Для більшої переконливості кілька цифр. Тільки за минулий рік підприємство налагодило випуск близько 40 найменувань нових видів продукції. Обсяг виробництва зріс більш як на 15, прибуток — на 17 відсотків. Що мовою грошей означає: виготовили продукції на 32 мільйони гривень. Одержали прибуток — 5,5 мільйона. Фантастика? Ні, реальність.

План, контроль і облік – основа капіталізму з людським обличчям

Минулого року дивіденди на кожного акціонера «Південкабелю» становили 240 відсотків. Чи багато власників знають, що то воно таке ті дивіденди? Співвласники «Південкабелю» — а це працівники підприємства та ветерани заводу — знають. Тому й прийняли рішення: пенсіонерам виплачуємо все сповна, більшу частину своїх коштів — у розвиток виробництва.

Колективний договір, бізнес-план на цьому підприємстві не фільчина грамота. Їх виконання — перший обов'язок чи то директора, чи прибиральниці. Не згадуючи про суто комерційні плани, назву лише географічні. Отож, наступного року: освоєння нових ринків в Росії, відновлення економічних зв'язків з країнами Прибалтики, пошук партнерів у Туркменії та Узбекистані, налагодження ділових контактів із В'єтнамом, переговори зі словаками та німцями. Випуск кабелю за євростандартом... Впевнений, все, що заплановано, буде виконано.

Кажуть, директор — чоловік добрий. Але за зрив хоч одного «пунктика» сім шкур знімає. Минулої зими наприклад, тільки за тепло в цехах завод заплатив стільки, скільки за весь рік йде на зарплату. Нинішня зима обійшлася підприємству в чотири рази дешевше, економія — 275 тисяч доларів. Як? Просто, завод збудував власну котельню. В майбутньому планують зберегти відсотків 90 витрат за воду. А ще... Втім, у це поки що ніхто не повірить, але, думаю, зроблять.

— Дурниці все це, — розмірковує Володимир Михайлович. — Губимо цілі галузі, налагоджені виробництва. А що робити, коли злодій на злодієві та ще й злодієм поганяє?

Економить завод не заради економії. Зарплата —найбільша серед усіх харківських підприємств. Позаминулого року підняли власними силами багатоквартирний будинок, і сьогодні майже всі заводчани забезпечені благоустроєним житлом. Дитячий садок, табір відпочинку — все це для дітей працівників заводу майже безкоштовно. У заводу є й своя база відпочинку. А трапляється з кимось лихо — фірма осторонь не залишиться.

Грабуй награбоване! А якщо навпаки? Україна понад усе!

Кілька років тому, нагадаю ще раз, «Південкабель» був типовим харківським підприємством, «орієнтованим на ринковий курс». Що означало: грабуй награбоване, тягни хто скільки може. На заводі, при заводі фірм було —не перерахувати. Злагоджено працювала злодійська система викрадання кольорових металів десятками тонн...

Новий директор зумів не тільки зупинити цей «процес», а й повернути його в зворотне, нормальне русло. І сьогодні «Південкабель» диктує ціни на внутрішньому ринку. Завод відмовився від половини своїх посередників і найбільш солідним споживачам поставляє власну продукцію сам. Я довго не міг зрозуміти, у чому вигода таких взаємовідносин, де тут «комерційна» собака зарита? Нарешті запитав.

— Та ми не грабіжники з великої дороги. Ми громадяни, патріоти своєї країни і не бажаємо брати участь у цьому небаченому досі її розоренні. Навпаки, намагаємося показати власним прикладом, що жити, працювати, господарювати можна зовсім по-іншому, —була відповідь керівника, який гарантує робітникам роботу, зарплату і впевненість у завтрашньому дні. Тепер згадали, що це таке?

Микола КОСИЙ.
Харків.

Наболіло!

Лишаємося без майбутнього. Хто винен?

КОЛЕКТИВ Закарпатської геологорозвідувальної експедиції Держкомгеології України звертається до редакції з проханням опублікувати цей лист, оскільки більше апелювати нема до кого.

Ми зверталися до Кабінету міністрів України з листом, в якому розповіли про стан у геологічній галузі. Протягом 1996 року і на початок 1997-го експедицію не фінансовано і практично всі геологорозвідувальні роботи припинено. Галузь практично розвалена. Більшість працівників перебуває у тривалих відпустках без збереження заробітної платні, що фактично є прихованою формою безробіття.

У відповідь нам повернули листа з загального відділу Кабінету міністрів без розгляду, посилаючись на постанову Кабміну України від 19 травня 1993 року за № 359. Нам пропонують звертатися до тих, хто галузь розвалив.

Ми зверталися свого часу в Держкомгеології України з проханням роз'яснити ситуацію, що склалася, але відповіді так і не отримали.

Колектив не отримує платні з лютого 1996 року, значно скоротилися обсяги робіт. Враховуючи, що в експедиції більшість працює сім'ями й окрім платні інших джерел доходів не мають, ми опинилися в надзвичайно тяжкому становищі. Буквально немає грошей на хліб, молоко дітям.

Тим часом у Закарпатті виявлено понад 200 родовищ різних видів корисних копалин, які після детальної розвідки можна передати для промислового освоєння. Серед них —свинцево-цинкові, золото-поліметалічні, алунітові, баритові, перлітові, цеолітові (морденітові), германієві родовища, яких немає ніде в Україні.

Закарпаття — також унікальний район мінеральних вод.

Хто сперечатиметься, що економічніше мати свою сировину, а не закуповувати її за кордоном?

Геологія — це не легка чи харчова промисловість, де, якщо існує якийсь дефіцит, можна замінити обладнання, побудувати або реконструювати виробничі потужності і відносно швидко забезпечити ринок необхідною продукцією.

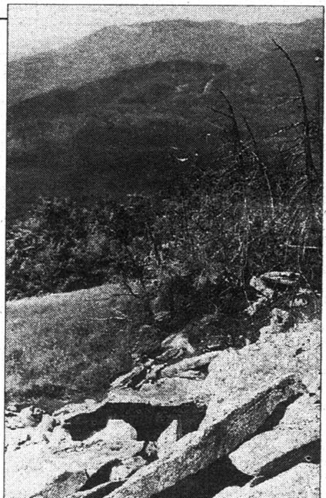
У нашій галузі з моменту прогнозування і до розвідки проходить 15—20 років. Окрім цього потрібні висококваліфіковані кадри з досвідом роботи.

Ситуація, що виникла в нашій галузі, відкинула нас на багато років назад. Старі кадри підуть (або вимруть) і свій досвід передати буде нікому. Молоді, щоб стати кваліфікованими фахівцями, потрібно не менше 5 років практичної роботи, до того ж оце становлення має відбуватися поряд із досвідченими спеціалістами. Таким чином, Україна не скоро отримає промислові руди, а змушена буде й надалі імпортувати сировину з-за кордону.

Ми повинні жити не лише сьогоднішнім днем, а думати про майбутнє. Уряд має розглянути порушене нами питання про пріоритет геологічної галузі негайно.

Сподіваємося, що, незважаючи на тяжке економічне становище, заради майбутнього України будуть вишукані необхідні для збереження галузі асигнування й подальше її фінансування.

М. СЕЛЯНЧИН, Б. ЗАМОРІН, М. ЛЮБКА, Ю. КОВАЛЕВ, Г. ГРИГОРУК (всього 56 підписів).

Хроніка. Факти. Події

● Мінськ

Криза Фонду Сороса. В Білорусії

Діяльність білоруського Фонду Сороса поставлено під реальну загрозу. На думку членів спостережної ради цієї громадської організації, ситуація, що склалася, стала підсумком кількох днів роботи комісії, створеної за ініціативою державного секретаря Ради безпеки Віктора Шеймана. Члени комісії зажадали пред'явлення документів, що належать до компетенції Фонду і є суто внутрішньою справою. Йдеться про цільове використання грантів. Члени спостережної ради вважають, що тільки вони мають право вимагати звіт у громадян та юридичних осіб, які отримали кошти і майно на реалізацію різних проектів. Проте представили комісії потрібні документи, аби уникнути закриття Фонду.

● Каїр

Врятування Єрусалима — справа рук... Чиїх?

Єгипет вказав на необхідність «врятувати Єрусалим» від заходів, що їх вживає Ізраїль щодо колонізації арабської частини цього міста. Глава єгипетської дипломатії Амр Муса у своїй офіційній заяві зазначив, що дії Ізраїлю, який розпочав будівництво нового єврейського поселення у Східному Єрусалимі, спрямовані на зміну статусу цього міста і стають на заваді «серйозним переговорам» щодо його майбутнього.

● Анкара

Миротворці на підході

Туреччина відправить до Албанії 500 військовослужбовців, які ввійдуть до складу миротворчих сил. Про це повідомив прем'єр-міністр Неджметтін Ербакан. Він висловив сподівання, що турецький військовий контингент «надасть допомогу в установленні спокою та миру братському албанському народові». За словами Ербакана, разом з військовою підтримкою Туреччина надасть Албанії матеріальну допомогу.

● Мадрид

Великі маневри у Середземномор'ї

Близько 10 тисяч військовослужбовців, 30 військово-морських суден, 40 бойових літаків і 60 вертольотів візьмуть участь у військових маневрах, що їх організує НАТО. Вони пройдуть у Середземному морі та Гібралтарській протоці з 5 по 21 квітня. У навчаннях візьмуть участь Іспанія, Німеччина, Греція, Італія, Франція і США. Головна мета — відпрацювання операцій з висаджування десанту з військово-морських кораблів, літаків і вертольотів для організації оборони населеного пункту, якому загрожує захоплення з боку передбачуваного противника.

● Вільнюс

Балтія приміряється до стандартів НАТО

У столиці Литви відбулася перенесена з лютого зустріч міністрів оборони держав Балтії. Важливі питання на переговорах — членство в НАТО, обмін думками про реальні можливості наближення збройних сил держав Балтії до стандартів альянсу.

За повідомленням кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

Яка стратегія, такий і результат

МИНУЛОГО вівторка на традиційному брифінгу в Міністерстві закордонних справ виступив міністр Геннадій Удовенко. Відзначивши активну зовнішньополітичну діяльність України, він підкреслив її активізацію на теренах СНД. Деякі міркування глави зовнішньополітичного відомства щодо інших нагальних проблем можуть становити інтерес для читачів «Голосу України». Отож Геннадій УДОВЕНКО —

Про відносини в СНД

Основними питаннями усіх засідань, порушеними на недавньому саміті глав держав і урядів країн СНД у Москві, була економічна інтеграція, вироблення подальшої стратегії існування Співдружності. Україна послідовно виступає за розвиток відносин між членами цього утворення, яке має сприяти як дво-, так і багатостороннього співробітництву.

Україна внесла пропозицію виконавчому секретаріату СНД — здійснити інвентаризацію усього напрацьованого. З'ясувалося, що важко навіть сказати, який з 800 підписаних документів був реалізований, а який ні, а бюрократичний апарат уже працює сам на себе.

Слід переорієнтувати СНД на ефективну діяльність усіх його органів. І хоч концепцію економічного співробітництва поки що не підписано, але те, що її виробили і доопрацьовують — головний результат саміту в Москві.

Проте нерозв'язаним залишається питання конфліктів, які протягом тривалого часу не вдається врегулювати: в Нагірному Карабасі, Грузії та Абхазії, Таджикистані, Придністров'ї. Члени Співдружності мають знайти механізми їх врегулювання.

Слід перетворити СНД в ефективний механізм співробітництва, а не в орган, який створює свої міні-союзи у рамках Співдружності, які не ведуть до підвищення ефективності її діяльності.

Саміт був переломним завдяки тому, що Росія змінила тактику. Російська сторона відверто висловила свою позицію щодо СНД: вона повинна бути організацією рівноправних партнерів.

Про відносини з Росією

Нині надзвичайно сприятливі умови для активізації всесторонніх україно-російських відносин, що позитивно впливає на передумови візиту Президента РФ Бориса Єльцина до Києва.

Проте це не означає, що зовнішньополітична стратегія України зміниться. Ми завжди розглядали наші відносини з Росією як найбільш пріоритетні. Проте відсутність Єльцина торік у Кремлі негативно на них позначилася. Сподіваємося, що повернення Президента РФ до активної діяльності виправдає наші надії щодо поглиблення всестороннього розвитку україно-російських відносин.

Щодо Чорноморського флоту

Раніше все, що мало стосунок до поділу ЧФ, було проблемою, нині — це непорозуміння. Основна угода про поділ ЧФ — сочинська 1996 року. Ми нею послідовно керуємося. Україна підготувала проекти угод про умови розміщення російського Чорноморського флоту, перебування та оренди. Їх ми направили на розгляд російської сторони, яка надіслала нам свої міркування щодо фінансування.

Досягненням є те, що обидві сторони зійшлися на думці: винести питання поділу ЧФ за рамки великомасштабного договору. А вже потім вести переговори щодо умов перебування російського Чорноморського флоту в Севастополі та оренди.

Про відносини «Україна — НАТО»

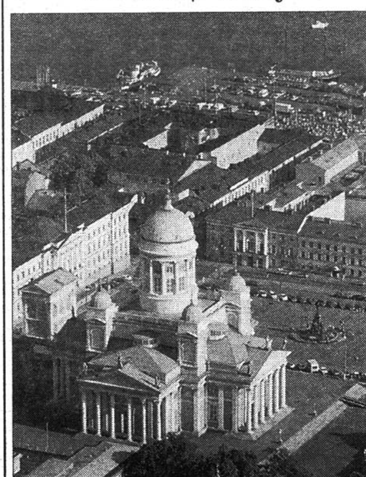
Ми не йдемо в «тіні» північного сусіди, а проводимо власну політику щодо партнерства з НАТО. Проте ми не живемо у вакуумі: позиція України значною мірою залежить від позиції Росії. І ми маємо відмовитися від амбіцій — відігравати таку ж роль у міжнародній політиці, яку відіграє Росія. Але з НАТО проводимо власну політику. До речі, щодо неї, то Росія заявила, що це справа України — як співпрацювати з альянсом.

Нині з НАТО триває переговорний процес, і досить складний, щодо підписання угоди про спеціальне партнерство.

Звичайно, Україна хоче, щоб цей документ мав юридичний характер, був обов'язковий для виконання, але поки що не всі партнери по НАТО визнають можливість цього.

Валентина ПИСАНСЬКА.

Столиці світу

Фінляндія. Сенатська площа в Гельсінкі.

До «шокової терапії» готові?

До терпіння й самовідданості закликав співвітчизників Президент Румунії Еміль Константинеску. «Жорстка економічна реформа — головне випробування, яке румунам доведеться витримати у вирішальному для країни 1997 році», — заявив він.

Минуло вже сім років, як Румунія відмовилася від централізованої економіки, але таке бажане процвітання ще не настало. Новий уряд, що прийшов до влади після листопадових виборів торік, звинувачує своїх попередників у затримці необхідних радикальних реформ. Єдиними ліками для хворої румунської економіки залишається «шокова терапія». І ось настав час, коли уряд вирішив застосувати цей останній засіб.

Румунію чекає повна лібералізація цін, у тому числі й валютного курсу. До завершення виконання цієї програми ціни потрояться, хоча нині більш як половина населення перебуває на межі бідності. Курс долара сягне 11—12 тисяч лей проти нинішніх 7 тисяч. Хвиля подорожчання котиться країною вже з початку року: різко збільшено ціни на бензин та медикаменти, тарифи на залізничний та авіаційний транспорт. Тепер буде підвищено вартість основних видів продовольства, а також электроенергії, що неминуче потягне за собою загальний стрибок цін в економіці. Прискорять і приватизацію, в тому числі банків з державним капіталом, а збиткові підприємства безжально ліквідують. За прогнозом «Журналул національ», кількість безробітних в Румунії зросте з 6,3 відсотка до 18, а першими втратять роботу жінки та молодь.

Президент Е. Константинеску сподівається, що нова програма дасть плоди вже цього року. Однак деякі представники Кабінету міністрів називають інший термін — весну 1998 року. Як сприйме «шокову терапію» суспільство, передбачити поки що неможливо: опозиція пророкує соціальний вибух і політичні потрясіння. Але й наближені до уряду економісти стверджують, що відтягування реформ — подібне смерті, повідомляє ІТАР-ТАКС.

Крок уперед, два назад?

ВІРМЕНІЯ оголосила про своє рішення в односторонньому порядку звільнити всіх азербайджанських військовополонених, які згідно зі списками Міжнародного Червоного Хреста перебувають у цій країні. Цікаво, що цю заяву було зроблено напередодні саміту глав країн-учасниць СНД і під час візиту Президента Азербайджану Гейдара Алієва до України.

Однак цей крок хоч і збігся з переліченими вище подіями, все-таки свідчить не про що інше, як про готовність йти на цивілізовані поступки для збереження хиткого миру, черговим підземним поштовхом для якого стало призначення лідера Нагірно-Карабаського регіону прем'єр-міністром Вірменії. Ці дві події перед відновленням Мінського процесу в Москві, на який дві закавказькі країни покладають великі сподівання, виявилися цікавими для аналізу.

Я попросила висловити свою думку з приводу рішень вірменського керівництва Надзвичайного і Повноважного Посла Вірменії в Україні пана Грача Сільваняна:

— Рішення про звільнення азербайджанських військовополонених — це оперативна реакція офіційного Єревану на звернення співголів Мінської групи ОБСЄ, які виступили з ініціативою про звільнення всіх військовополонених, захоплених під час Нагірно-Карабаського конфлікту. Вірменія впевнена, що такий прояв доброї волі створить сприятливу атмосферу на планованих у ці дні в Росії переговорах.

А щодо цього призначення, то пост прем'єр-міністра президенту Нагірно-Карабаської Республіки Роберту Кочаряну запропонували тому, що він проявив себе як умілий керівник, має великий авторитет у Вірменії. Я не бачу в цьому призначенні нічого незвичайного.

Крім цього коментаря, Посольство Вірменії в Україні люб'язно надало інформацію про прес-конференцію Роберта Кочаряна в Єревані. Пояснюючи своє підвищення, пан Кочарян пригадав серпень 1992 року, «коли доленосного для Нагірного Карабаху періоду він взяв на себе керівництво місцевим комітетом оборони». За його словами, ця місія увінчалася успіхом, і цього разу склалася майже така сама ситуація. Мається на увазі важке соціально-економічне становище Вірменії, яке він має виправити. «Якщо мені це вдасться, — сказав Р. Кочарян, — безперечно, це позитивно відіб'ється і на ситуації в Карабасі, оскільки прогрес в Карабасі неможливо уявити без прогресу в Вірменії». На запитання, як вплине на переговорний процес щодо карабаської проблеми призначення президента НКР на посаду прем'єр-міністра Вірменії, Роберт Кочарян відповів: «плюси політичного розв'язання цієї проблеми мають перевагу хоча б у тому плані, що як прем'єр-міністр Вірменії він намагатиметься перевести переговорний процес у площину відносин двох учасників конфлікту».

Безперечно у вас, як і у мене, ще свіжі в пам'яті висловлювання Гейдара Алієва на заключній прес-конференції в Києві, де він оцінив призначення Р. Кочаряна «як факт негативний і незрозумілий». Президент Азербайджану підкреслив, що Нагірний Карабах — це частина Азербайджанської Республіки, яка в результаті вірменської агресії підпала під окупацію, і що Кочарян відіграв у цьому процесі не останню роль, «ставши згодом президентом самопроголошеної карабаської республіки». Це, на думку Г. Алієва, жодним чином не вкладається в елементарні міжнародні правові норми.

Залишається лише щиро поспівчувати народам Вірменії та Азербайджану, країн, уряди яких за таких позицій збираються дійти компромісу.

Яна СТАДІЛЬНА.

Усі яйця — по кошиках

У «Житомирголовпостачі» все не так, як «у людей». Навіть про початок 90-х тут згадують не з ностальгією, а з полегшенням. Бо це тоді колектив був у нокауті, це тоді зарплату виплачували вряди-годи. Тепер аванс і остаточний розрахунок — у точно визначені дні.

Середня зарплата за минулий рік — 248 гривень. На утримання гуртожитку та інших об'єктів соціальної сфери пішло 107 тисяч гривень. Майже 16 тисяч гривень заважила гуманітарна допомога знедоленим людям. Вагомий і внесок до бюджету. Самого тільки податку з прибутку заплатили майже півмільйона гривень.

Через засоби масової інформації це АТ вже оголосило про початок виплати дивідендів за 1996 рік. На це піде 94 тисячі гривень. Може, це не так і багато, якщо розділити на 170 тисяч акцій чи на тисячу акціонерів. Але як не згадати, що аналогічні організації не мають жодних дивідендів. І керівники області, і працівники «Житомирголовпостачу» одностайні: якби в період найбільшого розброду за цей колектив не «засватали» Леоніда Хомчука, АТ могла б спіткати гірка доля.

А цей колектив таки не схожий на інші. «Житомирголовпостачу», здавалося б, сам Бог велів займатися тільки оптовою торгівлею. А тут вирішили не класти яйця в один кошик — і взялися за виробництво. Причому таке, якого досі в області не було. Так народилася ідея будівництва металобази. Перша черга — переробка 180 тисяч тонн металу за рік.

Створили лісопереробний підрозділ зі столярним цехом. Навіть зайнялися виготовленням цвяхів і металевої сітки. 34 тисячі гривень прибутку дає вже створена торік дільниця з ремонту автомобілів.

—Люди звертаються до нас, бо знають: ціни тут нижчі, а якість вища, — стверджує Леонід Михайлович. —Близько 20 тисяч гривень одержали від молокопереробного цеху, створеного в сільгосппідприємстві «Родина» Черняхівського району. Це співробітництво було таке плідне, що в цьому ж селі організували і цех з обробки граніту — і лише за кілька місяців реалізували продукції на 35 тисяч гривень. Така ж сума надійшла на рахунок АТ від новоспорудженого складу нафтопродуктів.

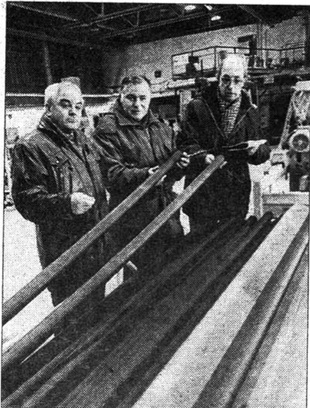
А найпереконливішим прикладом того, що «Житомирголовпостач» не хоче бути лиш постачальником, є виробнича філія «Композит». Почули в АТ про те, що київський «Більшовик» створив дуже цікаве експериментальне виробництво. Загорілися ідеєю і спорудили спеціальний цех на території доброго друга — комбінату силікатних виробів. Узялися за виробництво полівуду — деревополімерного матеріалу з декоративним покриттям. Серед споживачів —автобусоремонтний та авіаремонтний заводи, механічний завод Міноборони та інші. А тепер готуємо необхідні папери, щоб співробітничати і з об'єднанням імені Антонова.

Випускає «Композит» поліетиленові труби для водогонів, різнобарвні поліпропіленові трубки для виготовлення торговельно-виставкового обладнання. Ось-ось має піти труба для газопроводів низького тиску. Фахівці твердять, що це дасть змогу удвічі здешевити вартість робіт з газифікації.

А найголовніше, «Композит» — це сорок додаткових робочих місць.

Олексій КАВУН.

Житомир.

На знімку: перші метри труб «Композиту».

Фото Михайла П'ЄХИ.

Тобі подобається «Мій дім»?

У ЗАБУДОВНИКІВ Вінниччини, а таких в області налічується більше двох тисяч чоловік, з'явилася можливість споруджувати власні помешкання за сучасними архітектурними проектами.

Їх, а також нові зразки дизайну, художнього оформлення житла, пропонує новостворена асоціація «Мій дім». Організатори —представники двох творчих спілок — архітекторів і художників, — поставили перед собою непросте завдання: боротися з примітивізмом в архітектурі міст і сіл області. На їхню думку, погоду на ринку архітектури повинні робити фахівці. Хоча, додають вони, «Мій дім» відкритий для всіх: членами асоціації можуть стати будівельні чи постачальницькі організації, окремі майстри чи умільці тощо.

Асоціація вже заявила про себе першою виставкою «Мій дім». Вона стане постійно діючою.

Віктор СКРИПНИК.

Вінниця.

Школа

Запанує дух...

«Голова в акціонера вранці мусить боліти не від випитого, а від курсу цінних паперів на фондовому ринку».

Ці слова першого заступника голови облдержадміністрації Миколи Бутка на новосіллі чернігівського регіонального Центру сертифікатних аукціонів та його незалежних структур хоч і викликали усмішки, були сприйняті з серйозним розумінням.

У нових умовах ринкової економіки господарі презентації повинні — крок за кроком — опановувати сферу послуг, про яку більшість населення і не підозрює. Попит на консультації з усіх видів діяльності на фондовому ринку, пов'язаних з розробкою інвестиційних проектів та бізнес-планів, здійсненням правового обслуговування зовнішньоекономічної діяльності, реєстрацією акціонерів, переоформленням прав власності на акції тощо, дедалі зростає. Продають заводи-банкрути, спалахують гострі конфлікти на приватизованих підприємствах, дає про себе знати акціонерний капітал. Хто допоможе розібратися в усіх нюансах роботи з цінними паперами?

Сьогодні ЗАТ «Центр реєстрів та консалтингу», ТОВ «Флокс», «ЛОТ», ЗАТ «Чернігівський регіональний аукціонний центр» та інші розмістилися під одним дахом і надають майже 50 різноманітних послуг. Учасники презентації висловили впевненість, що незабаром у відреставрованому двоповерховому приміщенні в центрі міста запанує дух копіткої творчої роботи на благо вітчизняних власників.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігів.

Такий малий, а вже революційний

НА ІВАНО-ФРАНКІВЩИНІ понад 2,5 тисячі малих підприємств і півтори сотні кооперативів нині формують переважну частку надходжень до бюджету. Але, хоч як прикро, підприємництво іде на спад. Кількість малих підприємств і кооперативів зменшилася майже на третину. Рентабельність більшості з них ледь перевищує два відсотки. Що заважає розвиткові малого й середнього бізнесу? Чи може допомогти йому обласна державна адміністрація?

Ці проблеми розглянула нарада керівників місцевої влади і підприємців. Безперечно, є об'єктивні причини, чому мале й середнє підприємництво працює не на повну силу, а вряди-годи ховається в тінь. Тут і податковий прес, і недосконала фінансово-кредитна система. Але, як зазначалося на нараді, є чимало і суб'єктивних причин, усунути які можна на місцевому рівні. Кому ж, як не місцевій владі, заохочувати роботу підприємницьких структур, які займаються не лише торгівлею, відкривають нові робочі місця, працюють на місцевій сировині, реалізують продукцію на внутрішньому ринку. А крім того, розв'язують соціальні проблеми своїх працівників, справно сплачують податки.

Підбиваючи підсумки наради, голова облдержадміністрації Михайло Вишиванюк повідомив про цільову програму підприємництва на 1997-1998 роки, у якій передбачено конкретний механізм співпраці органів влади з підприємцями. Програма ставить за основу: сприяти формуванню недержавного сектора економіки, надавати організаційну, правову, матеріальну та кадрову підтримку малому підприємництву. Передбачається, що завдяки цій програмі кількість малих підприємств зросте вдвічі. А це — понад 5,5 тисячі робочих місць.

Роман БОДНАРЧУК.

Івано-Франківськ.

Банкіри плюс акціонери

Плани

Більш як 70 керуючих і директорів банківських установ Черкащини об'єдналися нещодавно в обласний клуб банкірів. Президентом обрано начальника облуправління Національного банку України Олександра Черевка.

На черговому засіданні, яке відбулося у фінансовому коледжі за участю голови облдержадміністрації Василя Цибенка, банкіри обговорили шляхи інвестування регіональних програм. Одна з найголовніших —заготівля з урожаю нинішнього року хліба для внутрішньообласних потреб. Кредитування цієї програми готова взяти на себе Черкаська обласна дирекція Акціонерного поштово-пенсійного банку «Аваль». Її директор Вадим Васильєв повідомив також, що банк спільно з АТ «Черкаситара» здійснює проект з випуску європейської упаковки для продукції вітчизняних товаровиробників.

Черкаська філія «Приватбанку» фінансуватиме україно-польське СП «Логос», яке переробляє сільськогосподарську продукцію. А регіональне управління «Промінвестбанку» направить свої ресурси на забезпечення обласної програми «Паливо для населення» і реконструкцію очисних споруд та водоводу в Умані.

І все ж кілька цікавих регіональних проектів, як, наприклад, виведення на повну потужність однієї з найбільших в Україні Черкаської бісквітної фабрики, кредитування випуску нових бурякозбиральних комплексів, освоєння АТ «Уманьфермаш», підтримка комбікормових заводів, що приватизуються, ще не знайшли в області фінансового «даху». Тільки об'єднаними зусиллями кількох банків можна знайти його. Саме про це і йтиметься на наступному засіданні клубу банкірів.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

Хай мелеться і фасується!

На базі Волинського АТ «Волиньбакалія» створено спільне україно-словацьке підприємство «Волиньпак», інвестором якого стала словацька фірма «Хемосвіт».

Відтепер на сучасному словацькому устаткуванні, встановленому в одному з виробничих приміщень «Волиньбакалії», майже всі сипучі продукти харчування — рис, гречка, пшоно, макаронні вироби, різні спеції — розфасовуватимуть у поліетиленові упаковки європейського стандарту. За одну робочу зміну — 40 тонн в однокілограмові гарно розмальовані упаковки і з надписом українською мовою. Найближчим часом поліетиленову плівку виготовлятимуть на Луцькому заводі виробів з пластмас.

На створення підприємства витрачено 700 тисяч доларів США. Як сказав директор АТ «Волиньбакалія» Володимир Мікулич, повернути кошти планують за 3-4 роки. Оборот підприємства на етапі становлення — 1,5 мільйона доларів. Проектом передбачено, що тут працюватиме 4 фасувальних апарати. Це дасть можливість здійснювати розфасовку сипучих продуктів харчування для всієї області.

Богдан БЕРЕКЕТА.

Волинська область.

Зигзаг приватизації

Цей сюжет про міський клозет, який було продано в Чернівцях «з молотка» за дванадцять тисяч гривень Усе частіше в обласному центрі звучить молоток ліцитатора, який сприяє через аукціони міську власність.

—Вважаємо, ця форма найбільш оптимальна на завершальному етапі малої приватизації, — сказав начальник представництва Фонду держмайна України у Чернівцях Григорій Мельник. — По-перше, вона унеможливлює зловживання на цьому терені, по-друге, приносить швидкі доходи за продану нерухомість.

На минулі торги було виставлено три лоти. Проте найбільший інтерес покупці виявили не до магазинів, а до звичайнісінького міського туалету, розташованого в центральній частині Чернівців. Аукціон пройшов інтригуюче — ніхто не хотів поступатися в ціні. Але, коли вартість клозету з 600 гривень збільшилася до 13 тисяч, то суперники опустили руки.

Новий власник, якого місцеві журналісти запитали після торгів, чому він так ревно боровся за туалет, відповів: «Гроші не пахнуть. Так колись сказав римський імператор Веспасіан».

16 покупців боролися за право придбання й одного з магазинів у центрі міста. Об'єкт продано за 60 тисяч гривень при його стартовій ціні 1200 гривень. Представники Фонду держмайна України у Чернівцях задоволені виручкою. Ще б пак: один квадратний метр торговельної площі обійшовся покупцеві у 100 американських доларів.

Василь БАБУХ.

Чернівці.

У номер

● *Черкаси*

Тролейбусу поставили «п'ятірку»

Презентація нової моделі тролейбуса «Київський», випущеного Київським авіаційним заводом імені Антонова, відбулася днями в Черкасах.

Водії тролейбусів, котрі по черзі «покаталися» на новинці, поставили машині «п'ятірку».

● *Київ*

Чисті суботи

Глава Київської міської адміністрації Олександр Омельченко підписав розпорядження про проведення загальноміських суботників з санітарного очищення території міста та приміських зон. Їх буде проведено 5, 12, 19 квітня та 17 травня 1997 року.

Як повідомляє прес-служба міськдержадміністрації, плановано прискорити прибирання та вивезення сміття, що накопичилося протягом зими, з територій парків, скверів, бульварів, автомобільних та залізничних шляхів, місць масового відпочинку.

Районним адміністраціям доручено визначити території для прибирання, виділити транспорт для вивезення піску, опалого листя, гілля, будівельних відходів. Керівникам підприємств, організацій та навчальних закладів адміністрація рекомендувала сприяти проведенню суботників.

● *Запоріжжя*

Хто без премії, а хто й без роботи

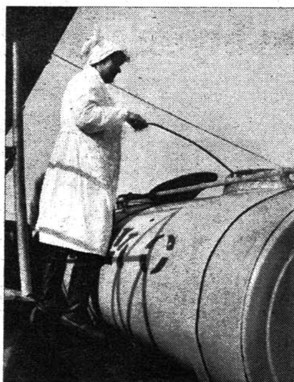
Глава Запорізької облдержадміністрації В'ячеслав Похвальський розпорядився призупинити практику нарахування премій працівникам держорганів виконавчої влади доти, доки область не працюватиме з нарощенням обсягів промислового виробництва більше 100 відсотків.

Окреме розпорядження стосується директорського корпусу тих підприємств, де є хоча б частка державної власності. Якщо підприємство повністю не розрахувалося з бюджетом, Пенсійним фондом, не сплатило інших першочергових платежів, їм заборонені всілякі закордонні відрядження тощо.

31 керівник промислових підприємств Запоріжжя, що найбільше заборгували перед бюджетом, після чергового засідання комісії з платежів до бюджету отримали офіційні попередження від голови облдержадміністрації. У разі непогашення боргів до 1 травня з ними буде розірвано контракт. За інформацією обласної податкової адміністрації, всього в області відповідні подання зроблено на керівників 57 підприємств.

Молочна ріка обміліла. Переробник потонув у боргах

Ринкові колізії

На прохідній Миргородського сироробного комбінату, що на Полтавщині, — одного з найбільших вітчизняних підприємств у своїй галузі — «шмон» довелося проходити за повною програмою. Охоронці з сумними обличчями довго копирсалися в сумці. Масла, сиру та інших «крамольних» речей, заборонених для виносу, знайдено не було. Відтак мені дозволили йти своєю дорогою. Нічого дивного... Робота у служивих така. Як зізнався один із стражників, боротьба з розкрадачами народного добра йде за чітко окресленим планом: хоч головою об стіну, а п'ять несунів на місяць відлови. Ось тільки останнім часом з цим важкувато. П'ять з шести цехів простоюють, а комбінат давно ходить у банкрутах.

Ще кілька років тому тутешні виробничники не мали з сировиною жодних клопотів. Молоко до підприємства — єдиного за радянських часів його переробника на декілька районів, стікалося від колгоспів, наче з рогу достатку. Завдяки цьому колись монополіст впродовж року виробляв аж 2,5 тис. тонн сиру, 5 тис. тонн масла, 3 тис. тонн сухого знежиреного молока. Торік, відповідно, лише 18 тонн, 824 тонни і 700 тонн. І недивно. Нинішню сировинну ріку, яка підгодовує підприємство, можна назвати хіба що невеличким джерельцем. У 1996 році його працівники заготували в районі всього 21 тис. тонн молока. У минулому ця цифра сягала 160 тис. тонн. Сьогодні денний «раціон» виробництва становить, у кращому разі, 12 тис. кілограмів.

— Громадські корівки Миргородщини,— розповів директор комбінату Юрій Добреля,— аж ніяк не обдаровують. Вал молока в сусідніх районах у 2—3 рази вище. Наш за надоями — один з останніх в області. Є тут КСП, де беруть за добу навіть менше кілограма молока з корівчини.

Втім, навіть такий мізер необов'язково стає сировиною зазначеного підприємства. Бо торік господарства району витрачали на виробництво кілограма молока 48,7 коп., тоді як його реалізаційна ціна дорівнювала 19,5 коп. На початку поточного року собівартість зросла до 72 коп., а комбінат пропонував за білий продукт 21,5 коп. До того заборгованість його сільгосппідприємствам району становить 440 тис. грн., — звісно не кожен колгосп поспішає сюди зі своєю продукцією.

За цих умов КСП укладають договори з «чужими» підприємствами, які й розраховуються вчасно, і «за ціною не стоять». Посланці від таких виробників дедалі частіше навідуються до Миргородщини, відбиваючи потенційного комбінатівського клієнта. Ще один шлях, до якого вдаються місцеві аграрники, аби мати від своєї праці хоч якийсь зиск, — створення міні-переробних підприємств. У районі таких вже чотири. Та тільки конкурувати з технологією сироробного підприємства вони не в змозі. Тому і зацікавлений сільгоспвиробник у співробітництві з молочним велетом. Проте, як випливає з виступів голів КСП на спільній з трудовим колективом нараді — лише на партнерських умовах. Панацею від «молочних» бід райдержадміністрація вбачає створення асоціації: виробник сировини — переробник —реалізатор, де між усіма ланками існували б саме такі стосунки. Мовляв, у такий спосіб тваринницьку галузь вона збереже, і підприємство підніме. Члени цього новоутворення самі узгоджували б і закупівельні ціни, і ціни реалізації готової продукції.

Рятівною соломинкою, за яку варто вхопитися, вважає тепер таку структуру й директор колишнього монополіста. Ще рік тому він задля збереження своєї самостійності був ярим опонентом входження підприємства до асоціації. За цей час виробництво так і «не вписалося» в «ринковий поворот»: втрачає комбінат тутешній сировинний ринок, не вдалося його керівництву залучити до «підгодівлі» виробничих потужностей приватну череду. А «людських» корівок на Миргородщині ні багато ні мало — 5300. Це 10 тис. тонн молока щороку.

Своєї частки вини в ситуації, що склалася на підприємстві, його директор під час нашої розмови з себе не знімав. Утім, більше посилався на загальноекономічні негаразди в країні, безгрошів'я, енергоємність підприємства, нерентабельність такого гіганта в нинішніх умовах. Вести комбінат «у прорив» Юрій Іванович збирається під гаслами «даєш асоціацію!» та «кожну краплю молока від колгоспної та приватної корівки — на сиркомбінат!».

Чи не запізно?

Валерій ДРУЖЕНКО.

На знімку: машини з колгоспним молоком на сироробному комбінаті нині велика рідкість.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Учені б'ють на сполох

Семінари

Через незахищеність вітчизняного ринку та виробництва Україна поступово втрачає науково-технічний, виробничий та технологічний потенціали.

Керівники галузевих та регіональних науково-технічних організацій не на жарт збентежені тим, що досі наша країна не має державної політики щодо використання свого ж потенціалу, внаслідок чого 6 тисяч наших учених переманили закордон.

— Науку потрібно не лише підтримувати, а й у процесі реформ використовувати,- наголосив на нараді-семінарі Спілки наукових та інженерних об'єднань України народний депутат Михайло Павловський. Він як голова Комісії з питань ядерної політики і ядерної безпеки мав нагоду не раз переконатися, що наше обладнання, технології нічим не поступаються закордонним зразкам. Але потрібна допомога держави. Вона, втрутившись активно в економіку, могла б створити джерело фінансування науково-технічного потенціалу, а отже, і структурної перебудови промисловості.

М. Павловський представив на суд науковців обгрунтування засад внутрішньоекономічної політики на перехідний період, які він нещодавно подав на розгляд до Верховної Ради. На основі запропонованої структурної зміни економіки спілка вирішила найближчим часом провести науково-практичну конференцію з залученням великого загалу вчених, економістів тощо. А до наших можновладців полетять петиції про використання науково-технічної думки для виведення вітчизняної економіки з соціально-економічної кризи. Бо інтегруватися у світову економіку з геть ізольованими одна від одної наукою, виробництвом і банківською системою неможливо.

Людмила ГРАЧ.

Київ.

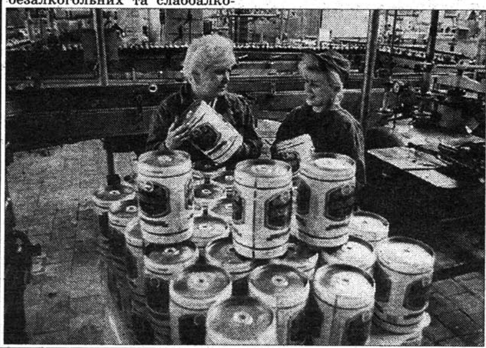
Що за диво — бочка пива

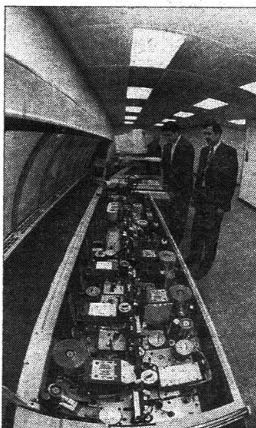
Досвід

Успішна діяльність акціонерного товариства «Миколаївський пивзавод «Янтар» тримається на трьох китах. Перш за все це — реконструкція та технічне переозброєння з метою підвищення стійкості та термінів реалізації продукції, її сучасного оформлення. За короткий час тут запроваджено нову лінію розливу, обладнання для пастеризації пива. Кредити допоміг отримати акціонер «Янтаря» — англійська страхова компанія «Інвеско». Зараз миколаївські пивовари розпочинають наступний етап реконструкції вартістю 3 мільйони доларів. Другий секрет успіху — розробка нових сортів ячмінних безалкогольних та слабоалкогольних напоїв. За рахунок власних розробок, серед яких виділяються «Адміральське», «Чорний принц», «Українське святкове» та ін., поновлено асортимент пивної продукції. І третій кит АТ —маркетинг та збут. Завдяки вмілій організації тут вчасно аналізують товарні ринки, зміну попиту, дають скидки та пільги найбільш активним та надійним торговим партнерам.

Фото Олександра КРЕМКА (ДІНАУ-Укрінформ).

На знімку: бочкове пиво представляє майстр цеху Валентина Пономаренко та оператор лінії розливу Тетяна Левашова.

За паспортним столом ... комп'ютер

Нововведення

Перші дослідні зразки нових українських документів виготовлено у виробничому об'єднанні «Електронмаш». Незабаром пластикові картки замінять нам не лише паспорт, а й свідоцтва про народження, освіту тощо.

— Ми створили програмно-технічний комплекс персоналізації документів, — розповідає начальник науково-дослідного комплексу «Пошук» ВО «Електронмаш» Володимир Стрюченко. — Його потужність 3,5 млн. пластикових карток на рік. Це дозволить найближчим часом забезпечити все населення новими паспортами, що відповідає концепції єдиної автоматизованої системи обліку населення.

Так, на зміну архівам прийшов комп'ютер, у пам'ять якого можна заносити всю необхідну інформацію про людину — і видавати потрібні документи. Ось наприклад, кожному платникові податків буде присвоєно ідентифікаційний код та видано пластикову картку, а відповідна інформація надходитиме до податкової адміністрації.

На знімку: комплекс персоналізації документів у роботі.

Фото Володимира САМОХОЦЬКОГО (ДІНАУ).

Информация о втором выпуске акций АБ «Морской»

1. Наименование эмитента: Открытое акционерное общество «Акционерный банк «Морской» (далее по тексту — банк либо эмитент), учрежденное 9 октября 1996 года (протокол № 1 общего собрания акционеров) и зарегистрированное Национальным банком Украины 14 января 1997 года (регистрационный № 246).

Банк является правопреемником закрытого акционерного общества «Акционерный Морской банк», образованного учредительным собранием 20 октября 1993 года и зарегистрированного Национальным банком Украины 17 мая 1994 года (регистрационный № 246).

Местонахождение банка: 335001, Севастополь, ул. Брестская, 18а.

2. Предмет деятельности эмитента:

банковское обслуживание юридических и физических лиц; открытие и ведение счетов клиентов и банков-корреспондентов; осуществление расчетов по поручению клиентов в национальной и иностранной валюте; привлечение и размещение денежных вкладов и кредитов; ведение операций по покупке и продаже ценных бумаг и др.

3. Уставный фонд банка до принятия решения о втором выпуске акций составил 1140000 гривен и уплачен полностью.

4. Общая численность служащих — 39 человек.

Должностные лица банка:

Председатель правления — Ступников Юрий Иванович, образование высшее, общий производственный стаж — 37 лет, стаж работы в банковской системе — 3 года.

Главный бухгалтер — Лях Наталья Петровна, образование высшее, общий производственный стаж — 24 года, стаж работы в банковской системе — 13 лет.

5. Ранее банком с целью формирования уставного фонда осуществлена полностью оплаченная эмиссия в размере 1140000 гривен, в виде 228000 простых именных акций номинальной стоимостью 5 гривен (свидетельство о регистрации выпуска ценных бумаг № 268/1/97).

Акций в собственности руководящих работников банка не имеется.

6. Аудиторское обслуживание банка производит аудиторская фирма «Саус Стар» (лицензия № 1507), которая подтверждает результаты деятельности эмитента.

Баланс АБ «Морской» на 01.01.97 г.

Активы	Сумма, грн.
1. Касса в национальной валюте	39473
2. Касса в иностранной валюте	5001
3. Корсчет в НБУ	267698
4. Корсчета в других банках	3184
5. Дебиторы банка	128902
6. Кредиты, выданные банком	733279
7. Финансовые вложения	625446
8. Основные средства и НМА	875411
9. Хоз. материалы и МБП	14948
10. Прочие активы	517785
11. Отвлеченные средства	4971
ВСЕГО АКТИВОВ	3216098

Пассивы	Сумма, грн.
1. Уставный фонд	1140000
2. Резервный фонд и специальный фонд	38619
3. Прочие фонды	875611
4. Корреспондентские счета др. банков	78
5. Текущие счета клиентов в валюте	10016
6. Расчетные и другие счета клиентов	385171
7. Депозитные счета клиентов	8000
8. Вклады граждан	110294
9. Прочие кредиторы	88193
10. Доходы будущих периодов	38312
11. Прибыль	479472
12. Прочие пассивы	42332
ВСЕГО ПАССИВОВ	3216098

7. Решение о втором выпуске акций принято общим собранием акционеров (протокол № 3 от 17 января 1997 г.).

Цель второго выпуска акций — увеличение уставного фонда до 2750000 гривен.

Объем дополнительной эмиссии — 1610000 гривен в виде простых именных акций номинальной стоимостью 5 гривен за акцию.

Количество дополнительно выпускаемых акций — 322000 штук, номера с 228001 по 550000.

8. Акции выпускаются в безбумажной форме в виде электронных записей.

Подписка на акции, продажа и выплата дохода осуществляется по адресу эмитента. Продажа акций осуществляется по цене не ниже номинальной стоимости.

Оплата акций и возврат средств при отказе от выпуска, производятся в соответствии с Законом Украины «О хозяйственных обществах». При этом подписка производится на пакет акций. Минимальная величина пакета — 1 акция, максимальная — 192500 акций.

9. Акционеры, купившие акции в разное время, имеют равные права при управлении банком.

При голосовании на общем собрании акционеров одна акция равна одному голосу.

10. На условия распоряжения акциями накладываются ограничения, установленные действующим законодательством. Ограничений со стороны эмитента не предусматривается.

11. **Начало подписки на акции — через 10 дней после дня публикации настоящей информации, окончание подписки — через 6 месяцев со дня ее начала.**

При превышении или недостижении фактического уровня подписки решение по ее итогам принимается общим собранием акционеров банка в соотвествии с Законом Украины «О хозяйственных обществах».

12. Факторами риска следует считать изменения в действующем законодательстве и ухудшение экономической ситуации в Украине.

До уваги акціонерів ВАТ «ВЗП «Вторма»

Позачергові збори акціонерів, які скликаються акціонерами, володіючими більш, ніж 20% акцій з приводу скрутного фінансового становища та неплатоспроможності товариства, відбудуться 22 травня 1997 року за адресою: м. Київ, проспект Перемоги, 44, Національна кіностудія ім. Довженка (ст. метро Шулявська).

Порядок денний

1. Звіт правління про результати діяльності ВАТ «ВЗП «Вторма» в 1995—97 рр.
2. Звіт та висновки ревізійної комісії про фінансово-господарську діяльність ВАТ «ВЗП «Вторма» в 1995—97 рр.
3. Про притягнення до майнової відповідальності посадових осіб товариства в зв'язку з діяльністю ВАТ «ВЗП «Вторма» в 1995—97 рр.
4. Розгляд та затвердження статуту та положень ВАТ «ВЗП «Вторма».
5. Вибори голови і членів правління ВАТ «ВЗП «Вторма».
6. Вибори голови і членів спостережної ради ВАТ «ВЗП «Вторма».
7. Вибори голови і членів ревізійної комісії ВАТ «ВЗП «Вторма».
8. Про реорганізацію ВАТ «ВЗП «Вторма».
9. Основні напрями діяльності ВАТ «ВЗП «Вторма» і шляхи виходу товариства зі скрутного фінансового становища.
10. Різне.

Початок реєстрації з 9.00 до 12.00. Початок зборів о 12.00. Із собою мати паспорт, або інший документ, що засвідчує особу, а для представників акціонерів —відповідне доручення.

Адреса оргкомітету по підготовці та проведенню зборів: Київ-124, вул. Радищева, 10/14, кім. 322.

Телефон для довідок: 488-22-11.

АСК ОСТРА—КИЇВ (Київ)
Баланс за 1996 рік

АКТИВ, тис. грн.	на 1.01.96 тис. грн.	на 1.01.97 тис. грн.
1. Основні засоби, в тому числі нерухоме майно	89,90	327,80
2. Нематеріальні активи	209,20	89,00
3. Розрахунки з учасниками	—	1500,00
4. Довгострокові фінансові вкладення	1953,20	1752,00
5. Короткострокові фінансові вкладення	187,50	2152,00
6. Розрахунковий рахунок	164,00	184,62
7. Валютний рахунок	94,90	342,80
8. Інші грошові кошти	163,90	296,70
9. Права, вимоги перестраховиків	—	—
10. Інші активи	207,40	603,90
11. Збитки минулих років звітного року	—	140,90
БАЛАНС	3070,00	7389,72

ПАСИВ, тис. грн.	на 1.01.96 тис. грн.	на 1.01.97 тис. грн.
1. Статутний фонд (капітал)	63,10	3600,00
2. Додатковий капітал	—	—
3. Резервний фонд	13,80	83,45
4. Спеціальні фонди і цільове фінансування	422,60	304,23
5. Розрахунки з учасниками	1808,40	—
6. Технічні резерви	490,90	3047,90
7. Резерви із страхування життя	—	—
8. Нерозподілений прибуток минулих років	146,40	—
9. Нерозподілений прибуток звітного року	—	—
10. Інші пасиви	124,80	354,14
БАЛАНС	3070,00	7389,72

Довідково за звітний період тис. грн.:
- **надходжень страхових платежів — 6424,32**
- **виплати страхових сум та страхового відшкодування — 1281,29**
- **балансовий прибуток — 65,48.**

По заявлению Государственной налоговой администрации в Дзержинском районе Харькова арбитражный суд Харьковской области (310002, Харьков, ул. Сумская, 64) возбуждены дела:

№ 6533/7-72 о банкротстве ООО фирма «Джелита», юридический адрес: Харьков, ул. Культуры, 10-а, кв.12, расчетный счет 6467976 в АВУББ «Грант», МФО 351706;

№ Б-5487/7-73 о банкротстве ЧФ «Таис», юридический адрес: Харьков, пр. Победы, 7, кв.148, расчетный счет 1468206 в Дзержинском отд. ХРУ УАК ПИБ;

№ 5852/7-73 о банкростве ООО «Фирма «Видим», юридический адрес: 310022, Харьков, пр. Правды, 7, кв.186, расчетный счет 3477009 в АКБ «Украина», МФО 351469;

№ Б-5854/7-73 о банкротстве ООО фирма «АВК Ивлия ЛТД», юридический адрес: Харьков, пр.50 лет ВЛКСМ, 56, расчетный счет 2467375 в Укрэксимбанке, МФО 351618, валютные счета 0333070010/001, 0333070010/048, 0333065504/858 в Укрэксимбанке;

№ 164/7-71 о банкротстве ЗАО «Петрол», юридический адрес: Харьков, ул. Сумская, 39, расчетный счет 4467299 в ХОД АК АПБ «Украина».

Претензии принимаются в течение месяца со дня публикации.

Арбитражный суд Донецкой области (340105, Донецк, бульвар Пушкина, 34) возбудил дела о банкротстве:

1. №2-1-24 Б — частного малого предприятия «Уголь-Синдикат» (340000, Донецк, ул. Артема, 97; расчетный счет 2468133 в Калининском отделении АК ПИБ г. Донецка, МФО 334453);
2. №3-1-24 Б — общества с ограниченной ответственностью «Грифон» (340086, Донецк, ул. Донецкая, 23-б; расчетный счет 467149 в Магистральном отделении АК ПИБ г. Донецка, МФО 335203);
3. №1-1-24 Б — частной научно-производственной коммерческой фирмы «Альянс» (340055, Донецк, ул. Университетская, 29, кв. 33; расчетный счет 3468916 в ДРУ АК ПИБ, МФО 334635).

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Арбітражний суд Сумської області (244000, Суми, вул. Рибалка,2) порушив справу № 3/142-Б про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю фірми «Газбудмонтаж-ЕГФ» 245012, Сумська область, Сумський район, смт. Степанівка, вул. Центральна, 43; р/р 002467202 в ДРАК АКБ «Україна» м. Суми, МФО 337063).

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймають протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд м. Києва (252030, Київ, вул. Б. Хмельницького, 44В) за позовом ДПА у Шевченківському районі м. Києва порушив справи про банкрутство:

1. № 21636 акціонерного товариства «Талан» (вул. Солом'янська, 3; р/р 606703 в 4-му Київському відділенні банку «Україна»);
2. № 21636 Товариства з обмеженою відповідальністю «ДАС» (пр-т Червонозоряний, 52а, кв.4; р/р 024467625 в АКБ «Градобанк», МФО 300078);
3. № 91256 орендного підприємства СПМК-523 (Київ, вул. Маршала Гречка, 9Г; р/р 561822 в АКАПФ «Україна» м. Київ).

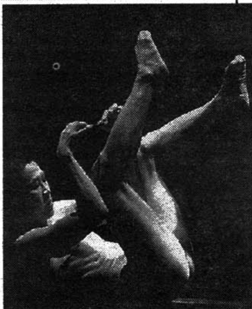
Метою цих оголошень є виявлення всіх кредиторів та можливих санаторів в місячний термін з дня опублікування оголошення.

Місце під сонцем для п'ятьох

Анонс

Задумав цей спектакль три роки тому режисер Сергій Проскурня, попередньо познайомивши Ніну Матвієнко й Тадаші Ендо. Хоч наша Ніна й гастролювала у більш ніж 30 країнах світу, якби не фестиваль «Мистецьке березілля» (Київ), вони могли й не заприятелювати. Японець Тадаші працює в Німеччині, там він танцює, керує БУТО-центром і має фестиваль МАМУ. Танець Тадаші — зразок поєднання західної і східної традицій. Звертаючись до першоджерела руху, БУТО покликане викривати фальш сучасної культури . Цей танець подібний до трансу. Додавши гітару знаменитого українського музичного концептуаліста Олександра Нестерова, який є не меншим нон-конформістом, ніж сам Тадаші, і майже монументальне язичницьке лозоплетіння Тамари Бабак, режисер Сергій Проскурня отримав саме те, що хотів, — міжнародний театральний проект «Під сонцем», прем'єра якого відбулася в рамках «Шостого мистецького березілля», присвяченого взаємодії феномену театру з феноменом музики.

Сьогодні на «Березіллі» — сплав ансамблю сучасної музики «Біокорд» та театру костюма Оксани Чепелик (Будинок художника). А завтра — початок великого проекту «Нова опера України»: одинадцять музичних спектаклів молодих композиторів. То буде концертне виконання із залученням елементів театралізації. Місце зустрічі з новою оперою України — концертна студія Будинку звукозапису. Чи зможемо ми ближчим часом зустрітися з нею ще деінде — невідомо.

Людмила МИКИТЮК.

На знімку: Ніна Матвієнко й Тадаші Ендо.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Спонсор лотереї «ГУ»-97

У Довбиші знають, як цвіте папороть

ДО БЕЗЛІЧНИХ суперечок про «яйце і курку» сміливо можна зарахувати і спробу з'ясувати, що старіше — селище Довбиш чи місцевий фарфоровий завод. Бо ніхто з певністю не може сказати, що було на цьому місці, поки 1823 року не запалав перший вогонь у горні для випалювання посуду. Сьогодні важко уявити Довбиш без виробництва порцеляни.

Бути директором фарфорового заводу в Довбиші дуже непросто. 35-літньому Миколі Вельчинському, який вже сьомий рік очолює підприємство, доводиться думати і про завезення палива для заводських пенсіонерів, і про газифікацію селища, і про те, щоб дитсадок, який утримує завод, і надалі залишався кращим у районі. Та найбільше директорської уваги в ці дні вимагає будівництво школи. Щоб першого вересня цього року сюди змогли прийти 800 учнів, підприємству немало доводиться комбінувати — в бартерному стилі з будівельним ухилом.

Втім, майбутнє самого заводу багато в чому залежить від сировини. За багато десятиліть звикли, що завозять її бозна-звідки. Як настав час рахувати гроші, згадали, що капіталісти колись будували такі заводи поблизу покладів сировини. Як не дорого нині наймати геологів, завод пішов на це. Знайшли каолін, ліцензію на видобуток отримали. Натрапили й на поклади пегматитів (один з основних складників порцеляни), закріпили за собою право на розробку родовища, що в сусідньому районі. На цьому немало зможуть виграти, бо фарфоровики України закуповують пегматити в Росії за надто вже «круглу» суму, та ще й доставка в копієчку влітає. Місцева сировина, як запевняють, коштуватиме утричі дешевше.

Але головний козир підприємства, звичайно ж, — його посуд. На перенасиченому порцеляною ринку колектив знайшов свій товар — кобальтові вироби. Треба одразу сказати, що коштує таке оформлення значно дорожче. Але попит — стабільний.

От і розцвітає на синій-пресиній порцеляні «Цвіт папороті» — так називається один з чайно-кавових наборів, відпускна ціна якого — 110 гривень. А ще є «Калиновий гай», «Ромен-зілля»...

Якщо ж вам сьогодні не по кишені набір посуду «Весняний романс», який навіть без магазинної накрутки коштує близько 200 гривень, не варто цим особливо перейматися. Виявляється, Німеччина, інші країни купують у Довбиші якраз не найдорожчі вироби. Бо дорогий посуд — для святкових оказій. А практичні покупці з Західної Європи підмітили, що в цьому селищі і дешеві вироби вміють виготовляти так, щоб маленька радість була на обідньому столі кожен день.

Олексій КАВУН.

Фото Михайла П'ЄХИ.

Житомирська область.

А у нас

Стережися інкасаційного автомобіля

Хай буде відомо всім непевним елементам: віднедавна наші банки зобов'язано перевозити гроші спеціальним транспортом. Тож інкасаційне авто різко зросло в моральній ціні. Лише чотири місяці знадобилося Українському інституту автобусо-тролейбусобудування, щоб розробити й виготовити на замовлення Західно-Українського комерційного банку оригінальну конструкцію надійної і прудкої банківської машини, що не поступається жодним параметром перед кращими іноземними автомобілями такого класу. Авто змонтували на базі польського фургона, зодягли в броню четвертого класу, прикрасили непробивними вікнами й оцінили в 40 тисяч доларів. Іноземні аналоги вдвічі дорожчі.

Шуро, буріть свердловини!

Тепле слово, може, й не кожух, але в правильному місці пробурена свердловина цілком спроможна замінити найтеплішу кацавейку. Вчителі й учні Чонгарської школи (Херсонщина) взимку не мерзли лише тому, що рік тому геологи пробурили в селі свердловину й на півторакілометровій глибині виявили горизонт геотермальних вод з температурою 55 градусів. Крім цього, вони насичені природним газом, тож, відділяючи його, херсонці отримали паливо для додаткового підігрівання й так теплої води. Результати — казкові. Підземною водичкою гріються школа, контора, сільрада, будинок культури, а згодом будуть теплиці, де ніжитимуться ранні овочі. Зрештою, використання геотермальних вод внесли до плану соціального та економічного розвитку Генічеського району.

Школа шляхетної українки

Щоб упевнено пристати до кола цивілізованих європейських країн, нам бракує невловимих дрібниць. Скажімо, державної програми боротьби з плебейством. Школа шляхетної українки, що діє в Болехові (Івано-Франківщина), намагається розв'язати цю проблему. Цей навчальний заклад нового типу зорганізувала голова філії Союзу українок Лариса Дармохвал. «Я завжди пам'ятатиму, що я — українка, що ім'я моєї держави — Україна. Я ніколи не знеславлю її. На прикладах найкращих жінок-українок навчуся бути доброю, правдивою, благородною. Я стану шляхетною...» Так присягають дівчата, вступаючи до цієї школи.

Спорт

Гаряче буде і лідерам, і аутсайдерам

Першість України. Перша ліга. Матч 27-го туру: ЦСКА-2 — Металург Н — 0:2. Катеруша, 64, Топчієв, 77. **28-й тур:** ФК Черкаси — Поліграфтехніка — 1:2. Чипа, 66 — Добрянський, 15, Максимов, 67. На 28-й хв. Бакалов (4к) не забив пенальті. Металіст — Металург Н — 3:0, Рахаєв, 20, Чобан, 27, Карабута, 66. Кристал — Динамо-2 — 0:3. Хацкевич, 16, Шкапенко, 74, Максимов, 82. Буковина — ЦСКА-2 — 1:0. Фінкель, 35. Сталь — Хімік С — 4:2. Плотніков, 5 і 89, Моргунов, 53, Котов, 80 — Пилипенко, 33 і 83. Зоря — Металург Д — 0:4. Дорохов, 29, Солодкий, 36, Беліченко, 63, Севідов, 90. Верес — Нафтовик — 2:1. Бучковський, 16, Галун, 26 — Шулятицький, 13. Волинь — Явір — 2:0. Ларін, 21 з пенальті, Гапон, 62. СК Одеса — Шахтар — 0:2. Дяк, 66 і 71 — обидва з пенальті. СК Миколаїв — Металург М — 4:0. Бугай, 7, Якименко, 12 і 53, Пономаренко, 52. Хімік Ж — ФК Львів — 1:0. Якубовський, 80. Поділля — Закарпаття — 3:1. Малімон, 7, Грінер, 56, Гаврилюк, 75 з пенальті — Барон, 11.

Зле пожартували зі своїми уболівальниками першоквітневого дня футболісти «Зорі», від яких чекали перемоги над лідером. Утім, «Зоря» тут ні до чого. Просто донецький «Металург» виявився більш підготовлений до цієї зустрічі. Швидкість і техніка донеччан були вищі, аніж у господарів. Додайте до цього везіння й вийде розгромний рахунок.

Ну а перемоги другої київської команди на чужих полях уже нікого не дивують. Варто лише подивитися на прізвища авторів голів і стане зрозуміло, що встояти «Кристалу» після ударів недавніх членів збірної України і Білорусі було важко. Динамівці вже «дістали» «Нафтовик», що йде третім у зв'язці лідерів, з яким гратимуть удома 6 червня, а потім в очному поєдинку в гостях з «Волинню» (20 квітня) і «Металургом» (11 червня) цілком можуть завоювати одну з путівок до вищої ліги.

Палка суперечка спалахує в хвості турнірної таблиці, де опинилися ЦСКА-2, «Металург», «Поділля» і ФК «Черкаси». Керують цими командами відомі спеціалісти, які помітно зміцнили склад і змінили на краще гру аутсайдерів. Але чи вдасться цим клубам вирватися за межу, що відокремлює першу лігу від другої? Адже надто багато очок вони розгубили в першому колі.

Після минулого туру очковий багаж команд такий: Металург Д — 66, Волинь — 59, Нафтовик і Динамо-2 — по 55, Металург М — 52, Сталь — 51, СК Миколаїв — 49, Поліграфтехніка — 45, Буковина — 43, Зоря і Хімік С — по 42, ФК Львів — 41, Металург Н — 40, Явір — 39, СК Одеса — 34, Хімік Ж — 31, Верес — 30, Кристал і Шахтар — по 29, Верховина — 27, Металіст — 25, ЦСКА-2 — 24, Поділля — 20, ФК Черкаси — 15.

Матчі 29-го туру відбудуться завтра.

Ярослав СЕРГІЄНКО.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
◊ Рукописів не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 277002.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311059.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.